

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೀಧರ್ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು
ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತಮ್ಮ 64ನೇಯ
ಚಾತುಮಾಸಕ್ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ
ಭಾಗವತ ಪೂರ್ಣಪದಿ ಪ್ರವಚನದ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ

ಅನುಗ್ರಹ

ಸಂಗ್ರಹ: ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ

(ಉಚಿತ ಕೊಡುಗೆ)

ಪ್ರಕಾಶ:

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೀಧರ್ ಶ್ರೀಪಾದರ ಚಾತುಮಾಸಕ್ ಸಮಿತಿ
ಪೂರ್ಣಪದ್ಧತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಹರಿದಾಸ, ಕತ್ತರಿಗುಪ್ತ ಮುಖ್ಯರಸ್ತ,
ಬೆಂಗಳೂರು-28

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೀಧರ್ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರುಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತಮ್ಮ
64ನೇಯ ಚಾತುಮಾಸಕ್ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಭಾಗವತ
ಪೂರ್ಣಪದಿ ಪ್ರವಚನದ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ - 'ಅನುಗ್ರಹ'

21.09.2002

ಪ್ರತಿಗೀತ: 1500

(ಉಚಿತ ಹೊಡುಗೆ)

ಪ್ರಕಾಶ:

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೀಧರ್ ಶ್ರೀಪಾದರ ಚಾತುಮಾಸಕ್ ಸಮಿತಿ
ಪೂರ್ಣಪದ್ಧತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಎ. ಹರಿದಾಸ, ಕತ್ತರಿಗುಪ್ತ ಮುಖ್ಯರಸ್ತ,
ಬೆಂಗಳೂರು-28

ಮುದ್ರಣ:

ಲಾವಣ್ಯ ಮುದ್ರಣ,
ಬೆಂಗಳೂರು.

ದಿನಾಂಕ
21.9.02

ಆರ್ಥಿವರ್ಚನ

ಚಾತುಮಾಸಕ್ ಸಂಧಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಶುಕ್ರಮಾಂಗ್ಸೇಧದ ವಾದ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಾಚ್ಯ ಯಜುತೀರ್ಥವಾದ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು

ಭಾಧ್ಯತಾವಾಸದ

ಹದಿನ್ಯಾದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ

ಶ್ರವಣ ಮಾಸದ ನಿಮ್ಮನ್ನು

ಶ್ರೀ ಮಧ್ಯಂಗತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

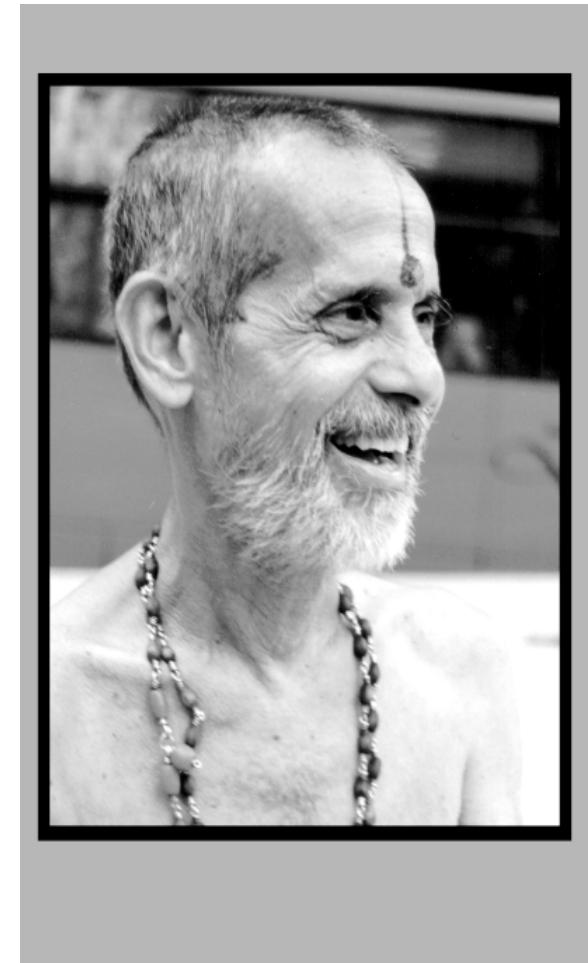
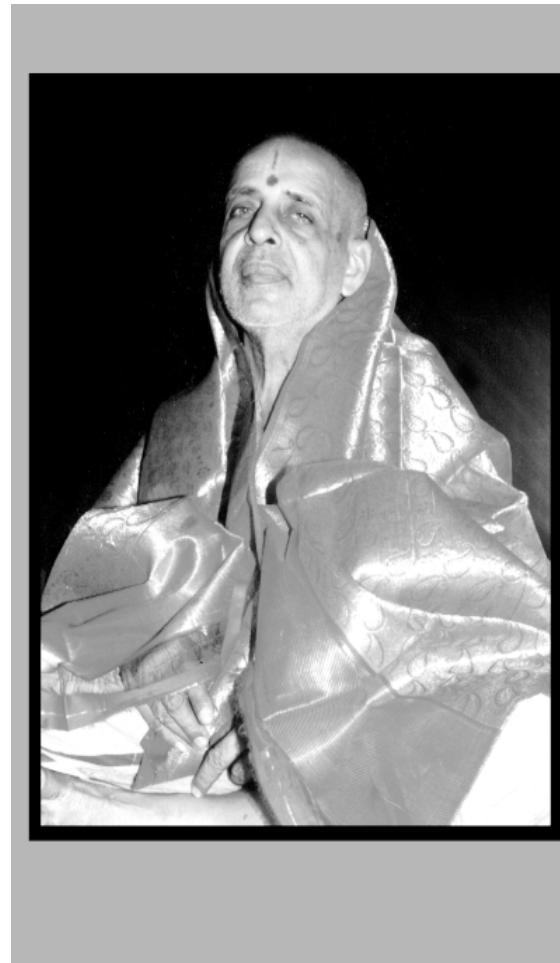
ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೀಧರ್ ಶ್ರೀಪಾದರ್
ಶ್ರೀ ವೇಜಾವರ ಅಧೋಕ್ಷಣ ಮತ,
ಉಡುಪಿ

VIII

IX

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ

‘ನಿಗಮಕಲ್ಪತರೋः ಗರಿತಂ ಫಲಮ्’

ಭಾಗವತ ವೇದಗಳಿಂಬ ಕಲ್ಪವ್ಯಕ್ತಿದ ಹಣ್ಣಿ. ನಾವು ಉಪ ಯೋಗಿಸುವ ಹಣ್ಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಚ್ಚೆ ಗೊರಟು ಹೀಗೆ ಅಷಾರವಾದ ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣ್ಣಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ‘ರಸಂ ಅಲಯಮ್’ ರಸಭರಿತವಾದ ರಸಮಯ ಹಣ್ಣಿ. ಎಸೆಯಬಹುದಾದ ಆಷಾರ ಭಾಗವೇ ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಭಾಗವತಶ್ರವಣದ ಫಲ :

ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಹಟ ಮಾಡಿದರು ‘ಆ ಚಂದ್ರ ನನಗೆ ಬೇಕು’ ಎಂದು. ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಪೆಷ್ಟರು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರು- ಒಂದು ಕನ್ನಡಿ ತಂದು ರಾಮನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದರು. ದೂರದ ಚಂದ್ರನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ರಾಮನ ಅಳು ನಿಂತಿತು.

ದೂರದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದಿರನನ್ನು ನೋಡಲು ಪುಟ್ಟ ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದಂತೆ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಇರುವ ಕನ್ನಡಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ. ದೇವರು ‘ತದ್ವಾರೇ ತದ್ವಂತಿಕೇ’ ನಮ್ಮುಂದ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣದಿಂದ ದೂರದ ದೇವರು ನಮಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಾನೆ-

‘ಸದೋ ಹೃದ್ಯವರುಧ್ಯತೇ ಸುಕೃತಿಭಿಃ’

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ದೀಪ :

ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಿರಳಿ, ಶ್ರೀಮಿ, ಕೀಟಗಳು ಒಡಾಡುತ್ತವೆ. ಕಳ್ಳರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅಂತಹ ಮನಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತಹಕರಣವೂ ಒಂದು ಮನ. ಅಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ ಕೆವಿದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಟ್ಟ ವಿಭಾರಗಳು, ದುಭಾರವನೆಗಳು ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಅವು ದೂರವಾಗಿ ಬೇಕಾದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಕ್ತಿದೀಪ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸಬೇಕು. ದೀಪ ಇರುವ ಮನಗೆ ಕಳ್ಳರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿದೀಪ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಮನದೊಳಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು, ದುಷ್ಪ ವಿಭಾರಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ವರಿಂದ, ಮನ ದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಬೇಕು.

ಕೊಳೆ ತೊಳಿಯುವ ಗಂಗಿ :

ಕೊಳೆ ತುಂಬಿದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹಕರಣವೂ ಒಂದು ಕನ್ನಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳಿಂಬ ಕೊಳೆ ತುಂಬಿದ್ದರೆ ಆಗ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವರ ಬಿಂತನೆ, ಧ್ಯಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳಿದು ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಂತಹಕರಣ

ಮೆಂಬ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತೊಳಿಯಲು ಇರುವ ನೀರು ಭಾಗವತ, ಭಗವಂತನ ಕಥೆ. ಅದು ಗಂಗಾಜಲ. ಅದನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನ ಕಥಾಧಾರೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಂತಹಕರಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೊಳಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಗುಣತ್ರಯಗಳು :

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ರಜಸ್ ಮತ್ತು ತಮೋಗುಣಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ತಮೋಗುಣ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದು ಜಡ, ನಿಷ್ಕಾರ. ಅದರಿಂದ ಬರೇ ಆಲಸ್ಯ, ಜಾಡ್ಯ. ರಜೋಗುಣ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಏಳುವ ಹೊಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಹೊಗೆ ಬಹಳ ಚಂಚಲವಾದುದು. ಬೇಗನೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರಜೋಗುಣದ್ದೂ ಈ ಹೊಗೆಯಿಂತೆ ಭಾರೀ ಹಾರಾಟ. ‘ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ’ ಎಂಬ ಹಾರಾಟ ರಜೋಗುಣದ ಪ್ರಭಾವ. ಅದರೆ, ಹೊಗೆ ಎಷ್ಟು ಎದ್ದರೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ ಬುಚ್ಚಿತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಬರೇ ದುಃಖ. ಅದರಂತೆ ರಜೋಗುಣವೂ ಸಹ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ರಜೋಗುಣದ ಪ್ರಭಾವ. ಸತ್ಯಗುಣ ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಬೆಂಕಿ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಸತ್ಯಗುಣವೂ ಜ್ಞಾನದ

ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಾಲನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುವ ಈ ಸ್ತಾನಾದಿಂದ ತಮೋಗುಣ ಮತ್ತು ರಚೋಗುಣಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು.

ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ- ತಮೋಗುಣ ರೈಲಿನ ಡಬ್ಬಿ- ಬೋಗಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲ. ರಚೋಗುಣ ರೈಲಿನ ‘ಇಂಜಿನ್’ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದು ಕ್ರಿಯಾತೀಲವಾದುದು- ಬೋಗಿ ಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಳೆ ಬೇಕು. ಹಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ‘ಇಂಜಿನ್’ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋಂ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂಗೆ ‘ರೈಲ್ಸ್ ವೆಲ್ಸ್’ ಬೇಕು. ಹಳೆ ಇದ್ದರೆ ರೈಲ್ಸ್ ಇಂಜಿನ್ ಮತ್ತು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಳೆ ಸ್ತಾನಾದ ಪ್ರತೀಕ. ಹಳಿಯಂತೆ ಸ್ತಾನಾದಿಂದ ರಚೋಗುಣ-ತಮೋಗುಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಾದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಆ ಎರಡು ದುರುಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸ್ತಾನಾದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಬೇಕು.

ಧರ್ಮ-ಅರ್ಥ-ಕಾಮ :

ಇವು ಪ್ರರುಷಾರ್ಥಗಳು. ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳಿಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು. ಧರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳು ಎಲೆ-ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಿಂತೆ. ಧರ್ಮ ಹಾವಿದ್ದಂತೆ. ಮೋಕ್ಷಹಣ್ಣು. ಚಿಗುರಿನಿಂದ ಹೂ, ಹಾವಿನಿಂದ ಹಣ್ಣು. ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳಿಂದ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ.

ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರು ಪ್ರರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಏಕಮುಖ ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಜೀವನವನ್ನು ನಾವು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದಂತೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಗಿರಬೇಕು :

ಒಂದು ಕ್ಷತ್ರಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ; ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- ನವರತ್ನಗಳನ್ನು ಬಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ಮಾಲೆ ಅಂಕುಡೊಂಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ‘ಬೇಡ’ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಭಗವಂತನ, ಭಗವಂಧಕರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೋಷವಿದ್ದರೂ ಗ್ರಹಿಸೇ ಆಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ‘ಅಚ್ಯುತಭಾವವಚೀತಮ್’- ಭಗವದ್ಗೀಗಾನ ವಿಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ‘ಕಾಕತೀರ್ಥ’ ಕಾಗೆಗಳು ಸಾನ ಮಾಡುವ ಕೊಳಿಸಿನೀರು. ಅದು ಬೇಡ ನಮಗೆ. ಅದರಿಂದ ಬರೇ ಕಾಲಹರಣ. ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಂಸತೀರ್ಥ- ಮಾನಸ ಸರೋವರದ ನೀರು. ಅದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದುದು. Pollution ಆಗದ ತಿಳಿನೀರು. ಅದನ್ನು ಹಂಸಗಳು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹಂಸತೀರ್ಥ ವಾಗಬೇಕು. ಹಂಸರೆಂದರೆ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು. ಅವರೂ ಓದು ವಂತಿರಬೇಕು.

ಸಾಧನೆಗಿ ಜಾತಿ ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲು :

ಭಾಗವತದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾರದರು ವೇದವ್ಯಾಸರ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾರದರು ಮೊದಲ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯ ಮಗನಾಗಿದ್ದರು. ಬಾಹುಮಾರ್ಸ್ಯಪ್ರತಿ ವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯುಷಿಮುನಿಗಳ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆದರು. ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಶಾದ್ರಬಾಲಕ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂಗದಿಂದ ಉದ್ದಾರ ಗೊಂಡು ಜಗತ್ತಿಗೇ ಆದರ್ಶನಾದ.

ಸಚ್ಚನರ ಸಂಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಬಲ್ಲುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಾಧನೆ ಒಂದು ಜಾತಿಗಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಲ್ಲ. ಸಚ್ಚನರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಅನ್ವಯ ಪ್ರಭಾವ :

ರುದ್ರದೇವರು ಅಶ್ವತಾಪುರಾಗಿ ಪಾಂಡವರ ಒಂದು ಸಂತತಿಯೂ ಉಳಿಯಬಾರದು ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಪ್ಯಯೋಗ ಮಾಡಿದವರು. ಅದೇ ರುದ್ರದೇವರು ಶುಕಮುನಿಗಳಾಗಿ

ಪರೀಕ್ಷೆದ್ರಾಜನಿಗೆ ಭಾಗವತದ ಅರ್ಪಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ನಿರಂತರ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಬೃಹಾಸ್ತಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಏನು ಕಾರಣ? ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ದುರ್ಯೋಗದಾನನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ. ಅವನ ಅನ್ನದ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬುದ್ಧಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ನಾವು ಉಣಿವ ಅನ್ನ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಹಾಂಡವರ ಮೇಲೆ ಬೃಹಾಸ್ತಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ.

ಶುಕಮುನಿಗಳು ವೇದವ್ಯಾಸರ ಪ್ರತ್ಯರು. ಅವರ ಉಪದೇಶ ಸನ್ನಿಧಾನ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಟ್ಟ ತನಪೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಾವೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಪರೀಕ್ಷೆದ್ರಾಜನಿಗ ಭಾಗವತ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಬಂದರು.

‘ಸಾಫ್ತಿಕ ಆಹಾರ ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೋಷಕ’

ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ವರಙೆ :

ಭೀಷಣಾಚಾರ್ಯರು ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರು. ಆದರೂ ಸಾಯಿವ ಕೊನೇ ಘಳಗೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸ್ವರಙೆ ತಪ್ಪಿಹೊಯಿತು.

ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ವರಙೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಗವಂತನ ಸಮಿಪ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಭಗವದ್ದಿತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿದ್ದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸ್ವರಙೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಹು, ಎಂದು ಉದಾಸೀನ ತಾಳಬಾರದು. ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ಭಗವತ್ಸ್ವರಙೆ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಭೀಷ್ಠರಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆಧ್ಯರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನ ಸಾಫ್ತಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ವರಙೆ ಬರಬಹುದು.

ಕಾಲನ ಕರೆ :

ನಾವು ಏನೇನೋ ನಾಳೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ನಾಳೆ ಮುಂಡಿ, ನಾಡು ಮದುವೆ, ಮುಂದಿನ ದಿನ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಕಾಲನ ಕರೆ ಬಂತು, ಹೊರಡಲೇ ಬೇಕು. ‘ನನಗೆ ಈ ದಿನ ಪುರುಷೋತ್ತಿಲ್ಲ; ನಾಳೆ ಬಾ’ ಎಂದರೆ ಮೃತ್ಯು ಕೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಗಂಟು ಮೂಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಲನ ‘Call’ಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.

‘ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ನ ಯಸ್ಯೇಹ’

ಕಾಲನ ಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಡಲೇ ಬೇಕು. ಜಂಕ ಹುಲ್ಲು, ಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ತಿನ್ನಪುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ

ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿದ ತೋಳ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಜಂಕೆಯನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

‘ಸಂಚಿಸ್ವಾನಕಮೇವೇಕರಂ ಕಾಮಾನಾಂ ಅವಿಶ್ವಪ್ತಕರ್ಮ’

ಆಜಂಕೆಯಂತೆ ನಾವೂ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ- ಸುಖಭೋಗದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ನಮಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮೃತ್ಯು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಬಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆಧ್ಯರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿ ಕಾಲನ ಕರೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.

ಆಜ್ಞಯುದ ವಿಷಯ :

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವನ ಪ್ರಶ್ನೆ- ‘ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಯುವಾದುದು, ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ವಿತಾದುದು ಯಾವುದು?’ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಜ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ-

ಅಹನ್ಯಹನ ಭೂತಾನಿ ಗಢಂತಿ ಯಮಸಾದನಮ್ |

ಶೇಷಾಃ ಸಾವರಮಿಷ್ಯಂತಿ ಕಿಮಾಶ್ವಯುಮತಃ ಪರಮ್ ||

‘ಜನರು, ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆಯೇ ಪ್ರತಿದಿನಪೂ ಅನೇಕರು ಮರಣ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ

“ತಮಗೆ ಸಾವಿಲ್ಪ; ನಾವು ಅಮರರು” ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಬೇರೆನಿದೆ? ಎಂದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮೃತ್ಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಎಷ್ಟರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು.

ಭೀಮಸೇನನ ರಾಜಕಾರಣ :

ಘೃತರಾಷ್ಟ್ರವಾನಪ್ರಸ್ಥಾತಮಕ್ಕಿಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಗತಿಸಿದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅನ್ನ-ಪಸ್ತಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಳಿದ. ಆದರೆ ಭೀಮಸೇನ ಅದಕ್ಕಿ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ದೇಶದ್ರೋಹಿ ಗೊಂದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಸದ್ಗತಿಗಾಗಿ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಹೊಸೆಗಿ ‘ಕೋಶೋಯ್ತಾ ಬಹಿವಿಶತ್ತಾ’ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕಿ ಸೇರದ ಸ್ವಂತ ಹಣವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಜ ನೀಡಿದ.

ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ತಪ್ಪಿತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸತ್ತಮೇಲೂ ಅವನು ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇಡುತ್ತಿರಿಸಿದ, ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಇದು ಶುದ್ಧವಾದ ರಾಜನಿಈ. ಕೋಶದ ಹಣ ವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಂತೆ ಬಳಸಬಾರದು. ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಣ ಮತ್ತು ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣ ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು, ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕಾಗಿ

ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಗಳು ಭೀಮಸೇನನ ಆದರ್ಶವನ್ನು ನೇನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ರಾಜನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನ ತೋರಿಸಿದಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ಜೀವನ :

ಅಬುನ ಕೃಷ್ಣನ ಜೊತೆ ಇದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣ ಪರಂಥಾಮಕ್ಕಿ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಯವನರನ್ನೂ ಅವನಿಂದ ಎದುರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಅಬುನನಂತೆ. ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರ. ಒಂದೊಂದೂ ವಿಚಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ (Current) ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತಂಭ.

ದೇವರಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದ ಯಂತ್ರದಂತೆ.

ಧರ್ಮದ ಮೂಲಗಳು :

ತಪಸ್ಸು, ಶಾಚ, ದಯೆ, ಸತ್ಯ ಇವು ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕು

ಕಾಲುಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಇವು ಇದ್ದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು.

ತಪಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವ್ರತ, ನಿಯಮಗಳು, ಪ್ರಾಚೀ-ಪುರಶ್ಚಾರಗಳು.

ಶುಚಿತ್ವ ಎಂದರೆ ಅಂತರಂಗದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ದುಶ್ಚಟಗಳು, ಕೆಟ್ಟ ಬಾರಿತ್ರ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರಗಳಿಲ್ಲದ ಶುದ್ಧ ಜೀವನ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಪ್ಪು ಬುಕ್ಕಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಮತ್ತಿತ್ತೆ.

ದಯೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹರಣ- ಕರುಣೆ.

ಈ ಮೂರು ಕಾಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸತ್ಯಪೂ ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲು.

ಇವಿಟ್ಟದರೆ ಧರ್ಮ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ಕಾಲುಗಳು ಮುರಿದು ಹೋಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಧರ್ಮ ಒಂದು ಕಾಲನಿಂದ ಕುಂಟುತ್ತಾ ಸಾಗಿದೆ.

ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ತಪಃಕ್ಷಯ :

ಎಪ್ಪುತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಅಹಂಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಆ ತಪಸ್ಸು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ‘ನಾನು ಮಾಡಿದೆ’ ಎಂಬ ಭಾವನೆ

ಅಹಂಕಾರ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಜೀವಿಸಿ ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಯಾರಾತಿ ರಾಜ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ, ಕೇಳಿದ- ‘ನೀನು ಕಂಡಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪುಣ್ಯ ಗಳಿಸಿದವರು ಯಾರು?’ ಎಂದು.

‘ನಾನು ನೋಡಿದವರಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತ ಏಗಿಲಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವನು’ ಯಾತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಇಷ್ಟ ಹೇಳಿದ್ದೇ ತಡ, ಧೂಪ್ರಾನೆ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ.

ಎಷ್ಟು ಕರಿಣ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ‘ನಾನು ಮಾಡಿದೆ’ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಬಂದರೆ ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವಲ್ಲ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹನುಮಂತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹಾರಿ ಸೀತೆಯ ಬಳಿ ಹೋದ. ಸೀತೆ ಕೇಳಿದಳು- ‘ನಿಮ್ಮ ಕಪಿಸೈನ್ನ ಕಃ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ದುಗ್ರಾಮವಾದ ಲಂಕೆ ಹೇಗೆ ಬರಬಲ್ಲದು?’

ಹನುಮಂತ ಹೇಳಿದ-

‘ಮತ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯೇವರಃ ಕ್ಷಿಷ್ಠಾ ನಾಸ್ತಿ ಸುಗ್ರೀವಸನ್ನಿಧಾಃ ।’

‘ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿ ಇರುವ ಕಡಿಮೆ ಸಾಮಧ್ಯ ಹೊಂದಿದವ ನೆಂದರೆ ನಾನೇ. ನನಗಿಂತಲೂ ಸಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾದವರು ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.’

ಎಂತಹ ವಿನಯದ ಉತ್ತರ. ಹನುಮಂತನಂತಹ ಧೀರನ ‘ನನಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವ ವಿನಯ ಎಲ್ಲಿ? ಯಾತಿಯ ‘ನನ್ನಷ್ಟು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವ ಧಾರ್ಪ್ಯ ಎಲ್ಲಿ?

ಹೀಗೆ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ತಪಸ್ಸು ನಾಶಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲು ಯಾತಿರಾಜ ಒಳ್ಳಿಯ ನಿದರ್ಶನ.

ಸಂಗದಿಂದ ಶೌಚನಾಶ :

ಕಟ್ಟಿಪರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅಂತಃಕರಣದ ಪಾವಿತ್ರೀ ನಿತಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಸಿತಾದೇವಿ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ-

ಒಬ್ಬ ಬಾಧ್ಯಣಕುಮಾರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಇಂದ್ರ ಆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದ. ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಆ ಮಷಿಕುಮಾರನಿಗೆ ನೀಡಿ- ತಾನು ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ಹಿಂದೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದ.

ದಭೀ-ಸಮಿಧೀಗಳ ಜೊತೆ ಸುತ್ತಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಮಷಿಕುಮಾರ, ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಜೊಂಡಾವಾಗಿಹುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕತ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಅಲೆದಾಡಲು ಸುರು ಮಾಡಿದ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಕತ್ತಿಯು ಮೊಂಡಾಗಿದೆಯೇ? ಹರಿತವಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಸಲು ಅದನ್ನು ಗಿಡಮರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ. ಕ್ರಮೇಣ ಮೊಲ ಜಿಂಕೆಗಳಲ್ಲಾ ಆ ಕತ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ತಪಸ್ಸಿ (ಇಂದ್ರ) ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಮಷಿಕುಮಾರ ಅದು ತನಗೇ ಬೇಕೆಂದ. ಏಕಂದರೆ ಆ ಕತ್ತಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮಷಿಕುಮಾರ ದೊಡ್ಡ ಬೇಟಿಗಾರನಾಗಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿಪರ ಸಂಗದಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ಪಾವಿತ್ರೀ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಪರ್ಕದಿಂದ ದಯೆಯ ನಾಶ :

ಕಂಸ, ಜರಾಸಂಧ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಪರು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನಿದರ್ಶಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕಂಸ ನೂರಾರು ಬಾಲಕರನ್ನು ಕೊಂಡ. ಜರಾಸಂಧ ಬಲಿ ಕೊಡಲು ಅನೇಕ ಕತ್ತಿಯುಕುಮಾರರನ್ನು ಸೆರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ‘ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ’ ಎಂಬ ದಪರ್ಕದಿಂದ ದಯೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಲಿನಿಗ್ರಹ :

ಪರೀಕ್ಷೆದ್ರಾಜ ತನ್ನ ದೇಶದಿಂದ ಕಲಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಅಟಿದ. ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಗ್ಭಿಜಯ ಸಾರಿದ. ಅವನ ಆಷ್ಟೀಯಂತೆ ಕಲಿ ದುರಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಹಿಂಸಾಚಾರ, ಭೃಷಾಚಾರ ಕಃ ನಾಲ್ಕು ದುಗ್ರಾಣಗಳಿರುವಲ್ಲಿ ಅಶ್ರಯ ಪಡೆದ.

ಆಧ್ಯರಿಂದ ಕಃ ನಾಲ್ಕುರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು ನಾವು ಕಲಿಯನ್ನು

ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜ ತನ್ನ ದೇಶದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿದ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಓಡಿಸಿದರೆ ಶಾಕು. ಭಾಗವತ ಕೇಳುವ ಅರ್ಥತೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕಲಿಗಿ ಬಲಿಯಾದ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜ ಕಲಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದ ತನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ಅದರೆ ದುಷ್ಪಶಕ್ತಿಗಳ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊರಗೆ ಸೋತರೂ ನಮ್ಮ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಗಿಸಿದ ಕಲಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನ ಒಳಗೆ ಕಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ. ಕಲಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಿಳ್ಳಾಗಿ ಶಮೀಕ ಖಚಿಯನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದ.

ಆದ್ದರಿಂದ ದುಷ್ಪಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಏರಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ.

ಅಪಕಾರಿಮ ಯಃ ಸಾಧುಃ :

ಶಮೀಕ ಖಚಿ ತಾನು ಅವಮಾನಕ್ಕಿಳ್ಳಾಗಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜನಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಬ್ಯಾದ. ಕಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜ ಹಣವು ನೀರಡಿಕೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ

ತಪ್ಸಿಗಾಗಿ ಮರಣದ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮಗನನ್ನು ಜರೆದ.

ಎಂತಹ ಕ್ಷಮಾಗುಣ! ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅಂತಹ ಕರಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಹೋರುವ ದಯೆ ನಿಜವಾದ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ.

ಬಿದ್ದು ಗೆದ್ದವನು :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜ ಶಮೀಕಿಂಬಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟಿ, ಖುಷಿಕುಮಾರ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದ ವ್ಯಾತ್ರಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟಿ- ‘ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಇಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಸಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಯಿತು’ ಎಂದು ತಿಳಿದ.

ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಮತ್ತೊಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಳಕೆಳಗೆ ಬಿಳುತ್ತೇವೆ. ದೊಡ್ಡವರೂ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಸಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟಿ, ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು

ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪು ಪಡುವುದು ತಪ್ಸಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ.

ಒಬ್ಬ ತಪ್ಸಿ ಮುಸ್ಸಂಜಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ದುಷ್ಪಕಲಿ ಸೋದುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ತಪ್ಸಿ ಏಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕಲಿಯೇ ಒಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದ- ‘ಪಳು, ಸಂಧಾವಂದನೆಗೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು’ ಎಂದು.

ತಪ್ಸಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪೋ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ‘ಇದೇನು, ದುಷ್ಪ ಕಲಿಗೆ ಹೀಗೇಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿದೆ’ ಎಂದು.

ಕಲಿ ಹೇಳಿದ- ‘ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೃತ್ತಾಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀನು ಎದ್ದು ಸಾಳಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಧಾವಂದನೆ ಮುಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿ. ಅದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೇವರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ ಪುಣಿ ಗಳಿಸುತ್ತಿ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಕೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದ’ ಎಂದು.

ಮಾಡಿದ ತಪ್ಸಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೇ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಹಾರ.

ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂಜದ ಧೀರ :

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು- ‘ಶಮೀಕಿಂಬಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೇಳು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಬರುತ್ತದೆ’ ಎಂದು.

ರಾಜ ಹೆದರಲ್ಲಿ. ಖುಸಿಯ ಶಾಪವನ್ನು ವರವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು-ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾರ್ಥಿನಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಾದ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಹೆದರಬಾರದು-
‘ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಉಪಾಸಿತ ಹೃದಯೀನ ಅಪರಾಜಿತಃ’

‘ಬಂದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎದುರಿಸಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷೆ ಇದು’ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಧರ್ಮದ ಅವಮಾನ ಅನಭಕ್ತಿ ನಾಂದಿ :

ಪರೀಕ್ಷಿರೂಢ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೇಳಿದ. ಖುಸಿ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದರಿಂದ ಅವನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡದ ಖುಸಿಯಿಂದ ನನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ಖುಸಿಯನ್ನು ಅವಮಾನವಣಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ.

ಇದರಿಂದ ನಾವು ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕು- ನಾವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಧರ್ಮದ ಅಚರಣೆಯಿಂದ ನಮಗೇನು ಲಾಭ? ಅದು ಹೊಟ್ಟಿ ತುಂಬಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಅದು ಬಟ್ಟಿ ಕೊಡುವುದೇ? ಮುಂತಾಗಿ ನಾವೂ ಪರೀಕ್ಷಿತನಂತೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅವಮಾನ ಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಇದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿತನಂತೆ ನಮಗೂ ಮಹಾ ಅನಭಕ್ತಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ, ಎಂಬ ಎಚ್ಚರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಜೀವನದ-ಜಯಿಸಬೇಕು :

ಅನೇಕ ಪೇಳಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಹತಾಶಭಾವನೆ ಬರುವುದಿದೆ- ‘ಇಮ್ಮು ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ದರೂ ನಮಗೆ ದೇವರು ಇಂತಹ ಕಷ್ಟ ನೀಡಿದ. ಈ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ’. ಹೀಗೆ ನಿರಾಸೆ ಹೊಂದಬಾರದು. ದೇವರು ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೂ ಮತ್ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಶಿಟ್ಟು ಬಂದು ಹೊಡೆದರೂ ಆ ಮಗು ತಾಯಿಯ ಸೇರಗನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಅಳುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು.

ಶಿಲ್ಪಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಡಿದ ಬಂದೊಂದು ಏಟೊ ಸುಂದರವಾದ ವಿಗ್ರಹದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಷ್ಟ ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ವೃಕ್ಷತದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಭಗವಂತ ಮಾಡುವ ಅನುಗ್ರಹ, ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಕಳಿದ ಕೈಗಳ ಮತ್ತೆ ಬಾರದು :

ನಮ್ಮ ಸೀಮಿತ ಜೀವನದ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಣಗಳು ವೃಘರವಾಗಿ ಸೋರಿ ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಆಟಪಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ತಾರ್ಮಣ್ಯ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಯತ್ತದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೇ ಚಿಂತೆ.

ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ಕೊಣಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಕಳಿದು ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

‘ತಸ್ಯತ್ಯೇ ಯಃ ಕ್ಷಣೋ ನೀತಃ’

ಜೀವನದ ಬಂದೊಂದು ಕ್ಷಣಿವೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು.

ಭಗವಂತನ ಪ್ರತೀಕಗಳು :

ಈ ಸಮಗ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತಿಮೆ. ಪಾತಾಳದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನ ಲೋಕದವರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಂದೊಂದು ಅವಯವಗಳೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆ- ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹ. ಇಲ್ಲಾ ಭಗವಂತನ ಸನ್ನಿಧಾನವಿದೆ.

ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳಗೆ ಮೂಡುವ ಸಂಸಾರಮಯವಾದ ಚಿತ್ರಪೂರ್ಣ ಭಗವಂತನ ವಿಗ್ರಹ.

ಇವು ಮೂರೂ ಭಗವಂತನ ಪ್ರತೀಕಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನೇ ದೇವರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಚಿದಾನಂದಮಯವಾದ ಭಗವಂತನ ರೂಪವನ್ನು ಒಂಟಿಸಬೇಕು.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಭಗವಂತ ನಾಯಿ, ಹಂದಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳಗೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ

ಅಸಹ್ಯವಾದ ದೇಹ ಅವನಿಗಲ್ಲ. ಅವನದು ಕಶ್ಚಲವಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ಯಯವಾದ ದೇಹ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತಿರುವ ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೊಂಬಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿನ್ನತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಸಹ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ, ಈ ಅಸಹ್ಯ ಭೌತಿಕ ಶರೀರದ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಭಗವಂತನ ಆಕಾರ ಸಕ್ಕರೆಯ ಗೊಂಬಿಯಂತೆ ಚಿನ್ಯಯವಾದುದು. ಹೀಗೆ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ದೇವರ ಶ್ರಿತಿಗಾಗಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು-

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣಿಪರಾರೋಣ ಸಂತುಷ್ಟೋಽಭವತೀಷ್ಠಃ ।

ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನ :

ನಮಗೆ ಒಂದೇ ಸಲ ದೇವರ ಸಮಗ್ರ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಒಂದೊಂದೇ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅವನ ಕಮಲದಂತಹ ಕಾಲು, ಮಂದಾಹವದ ಮುಖ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕ್ರಮೇಣ ಸಮಗ್ರ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಕೆಲವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕೇಳುವುದಿದೆ- ‘ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತರೂ ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳು, ಫಳನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು’ ಎಂದು.

ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಅಖಿಂಡ ಭಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಅದು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಿಂಬ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚ ವಸ್ತು ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಬರಲು ಏನು ಕಾರಣ? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಿರಂತರ ಅವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ಈ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು, ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಜೊತೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಟೊಲ್ಯು ಭಕ್ತಿ. ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

‘ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಓಡೋಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ ರಾಜನನ್ನು ತುಳಿದುಕೊಂಡೇ ಹೋದಳು. ರಾಜ ಗದರಿಸಿದ. ಅವಳು ನಕ್ಕಳು. ರಾಜನಿಗೆ ಮತ್ತುಪ್ಪು ಸಿಟ್ಟಿಪ್ಪ ಬಂತು. ಆ ಹೆಂಗಸು ಹೇಳಿದಳು- ‘ನನಗೆ ನನ್ನ ಪತಿಯ ಮೇಲಿರುವಪ್ಪು ಶ್ರೀತಿಯಾ ನಿನಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಯ ಮೇಲಿನ ಶ್ರೀತಿಯ ಭರದಿಂದ

ಒಡುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ತುಳಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ತುಳಿದದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪತಿಯಾದ ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ. ನಿನಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೀತಿ ಇರಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾನು ತುಳಿದಿದ್ದ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಲುತ್ತು. ಅಂದಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ ದಂಭಾಬಾರದ ಭಕ್ತಿ’

ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿ ಅಖಿಂಡ ಧ್ಯಾನದ ಸೋಪಾನ.

ಸಿಕ್ಕಿದವರನ್ನು ಬೇಡಬಾರದು :

ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು ಅವನನ್ನೇ ಬೇಡಬೇಕು. ಕಂಡಕಂಡವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು.

‘ತೇನ ತ್ಯಕ್ತಿನ ಭೂಂಜೀಧಾಃ’

ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ವರಲ್ಲ ತೈಪ್ಪಿಪಡಬೇಕು.

ದುರಾಸೆ ಇಲ್ಲದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹೊ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ವರಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ವಲ್ಲ. ನಾವು ಕದ್ದದ್ದು.

ದಾಸ್ಯ ಗುಲಾಮತನವಲ್ಲ :

ವಿವೇಕಾನಂದರೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ- ‘ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ದಾಸ್ಯ. ಕೊನೆಯ ತನಕಪೂ, ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ದಾಸನಾಗಿ ಉಳಿಯವುದಕ್ಕಿಂತ ಆತ್ಮಾಶವೇ ಲೇಸು. ಹಿಂದೂ

ಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಈ ದಾಸ್ಯಿದ್ಭಾಂತದ ಮೇಲಿನ ಜಗುಪ್ರೇ
“ಆತ್ಮನಾಶವೇ ಮೋಕ್ಷ” ಎನ್ನುವ ಬೌದ್ಧಸಿದ್ಧಾಂತದ ಉದಯಕ್ಕೆ
ಕಾರಣವಾಯಿತು’ ಎಂದು.

ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲ. ದೇವರು ಎಂದರೆ ಅನಂತ
ಗುಣರೂಪ. ದೇವರ ದಾಸ್ಯವೆಂದರೆ ಗುಣಗಳ ದಾಸ್ಯ. ಇಂತಹ
ದೇವರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ದಾಸ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದರೆ ನಾವು ದುರಾಸೆಯ,
ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳ ದಾಸರಾಗುತ್ತೇವೆ. ದೇವರ ಭಕ್ತ ದೇವರಿಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ತಲೆ ಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ
ಭಗವದ್ವರಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಯುತ್ತದೆ.

‘ಒಮ್ಮೆ ಸೆಲ್ಲೂಕ್ಸ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಸಂತರು ಧಾರ್ಮಿಕ
ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅವನು ಬಂದರೂ ಅವನತ್ತು
ಗಮನವನ್ನೇ ಹರಿಸದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ
ಮಗ್ನಾರಾಗಿದ್ದರು. ಸೆಲ್ಲೂಕ್ಸ್ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ. ಆಗ ಆ ಸಾಧುಗಳು
ಹೇಳಿದರು- ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ರಾಧಿಪತಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅದರೆ
ನಿನಗೂ ಯಾರು ಯಜಮಾನನೋ ಅವನು ನವ್ವು
ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೂ ನಮ್ಮ ದಾಸ ಅಂದಮೇಲೆ
ನಿನಗೆ ನಾವೇಕೆ ತಲೆಬಾಗಬೇಕು?’

ಸೆಲ್ಲೂಕ್ಸ್‌ನಿಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಎನಿಸಿತು. ‘ಯಾರು ನನ್ನ ಒಡೆಯೆ’
ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

‘ನೀನು ಹಗಲು ಇರುಳು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಕವ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಿ:
ವಕೆ? ಸಾಮಾಜಿಕಾಗಿ, ಐಶ್ವರ್ಯಕಾಗಿ. ಹೀಗೆ ನೀನು
ರಾಗದ್ವೇಷಗಳ ದಾಸ. ಅವುಗಳೇ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನರು. ಅವೆಲ್ಲ
ನಮ್ಮ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನರಭುತ್ತಿವೆ.’

ಸೆಲ್ಲೂಕ್ಸ್‌ನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಎನಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು ರಾಗದ್ವೇಷಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವರು.
ಅವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದೀನರಾಗಿ ತಲೆಬಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

‘ಕಸ್ತಾಧಿಜಂತಿ ಕವಯಃ ಧನ-ದುರ್ಮಾದಾಂಥಾನ್’

ಅಧ್ಯರಿಂದ ನಮಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ವೇರಾಗ್ಗೆ
ಬರದಿದೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ತಿ
ಪಡುವಷ್ಟಾದರೂ ವಿರಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು.

ಕವಿ-ಗವಿ :

ದೇವರ ಕಥಾತ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡದ ಕವಿಗಳು ಕವಿಗಳಲ್ಲ,
ಗವಿಗಳು. ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವು-ಚೇಳಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಂತೆ
ಸತ್ಯಧೀಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕವಿಗಳಿಂಬ ಗವಿಯೋಳಗೆ ದುರ್ವಿಚಾರಗಳು
ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ದೇವರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಾಣದ ಕಣ್ಣಗಳು ನವಿಲಿನ
ಗರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣಗಳು. ನವಿಲಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ, ಇಂತಹ

ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಣಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?
ಕಾಣಬೇಕಾದದ್ದು ಒಂದೂ ಅದರಿಂದ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇವರಿಗೆ ಬಾಗದ ತಲೆಗೆ ಮುಂಡಾಸು, ಕರೀಟಗಳು ಕೇವಲ
ಭಾರ. ಅದು ತಲೆಯೇ ಅಲ್ಲ, ದೇಹಕ್ಕೊಂದು ಭಾರ.

ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಳಿಯುವ ಬಗೆ :

ಪ್ರತಿದಿನ ಮೈಗೆ ಸ್ವಾನವಾಗಬೇಕು; ಬಟ್ಟೆ ಬಗೆಯಬೇಕು;
ಪಾತ್ರ ತೊಳಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುರ್ಮಾಡಣ ಬರುತ್ತದೆ.
ನವ್ವು ಮೈ ಬಟ್ಟೆಗಳಂತೆ ಮನಸ್ಸು-ಅಂತಃಕರಣಗಳೂ
ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಮಲಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯರಿಂದ ಅದನ್ನೂ
ತೊಳಿಯಬೇಕು. ಯಾವ ನೀರಿನಿಂದ?

ದೇವರ ಮಾಹಿಮಾಶ್ರವಣದಿಂದ ಉಕ್ಕಾವ ಆನಂದ
ಭಾಷ್ಯದಿಂದ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ತೊಳಿಯಬೇಕು. ದೇವರ ಕಢೆ
ಕೇಳಿ ಕರಗದ ವ್ಯಾದಯ ವ್ಯಾದಯವಲ್ಲ; ಅದು ಕಲ್ಲು.

ಉತ್ತಿಷ್ಠತ - ಜಾಗ್ರತ :

ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳು
ಉತ್ಸಾಹಿತವಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಅಧ್ಯರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿರುವ
ಜೀವಿಗಳು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತವೆ.

ಎರಡನೆಯವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅವು ‘ಅವರ್ಕಾಸೊಲೋತೆವೇ’. ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಉಪಕಾರಪೂ ಇಲ್ಲ; ಅಪಕಾರಪೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವುಗಳು ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೇವೆ.

ಮನುಷ್ಯರು ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಅವರು-‘ನೀಚ್ಯಿಃ ಸೊಲೋತೆವೇ’ ಕೇಳು ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವೇ ಹೆಚ್ಚು; ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮ ಉತ್ತಮ ಜನ್ಮ. ಅಂತಹ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೂ ಯಾರು ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯಕವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿಯೋ, ಪ್ರಸ್ತಾವಾಗಿಯೋ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾವು, ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು.

ಹರಿ ಸವೋರ್ತಮೆ :

ಈ ಪ್ರವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಷ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ, ಸ್ಥಿತಿ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ, ಸಂಹಾರ ರುದ್ರನಿಂದ, ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾಗವತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾದುದು. ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರಲ್ಲಾ ಒಳಗಿದ್ದು ಅವರಿಂದ ಸ್ವಷ್ಟಿ-ಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನು ವಿಷ್ಣುವೇ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ-

‘ಸೃಜಾಮಿ ತನ್ನಿಯುಕ್ತೋರಹಮ್’

‘ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಚ್ಚೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಾನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಭಕ್ತಿ ಸದಾ ಅವನನ್ನು ಘ್ರಾಣಯಿದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ-

‘ನ ಭಾರತೀ ಮೇರಂಗಮೃಷ್ಟೋಪಲಭ್ಯತೇ’

‘ನಾನು ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾಗಲೇ, ಮೋಸವಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ; ಇದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು’ ಎಂದು ಫೋಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹರಿ ಸವೋರ್ತಮೆತ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯ ಪಡುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಹರಿಸವೋರ್ತಮೆತ್ತವು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ :

ಕಿರಾತರು, ಹೊಣರು, ಪುಲಿಂದರು ಹೀಗೆ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಶ್ರೀಯಂತಿನ ಮಾರ್ಗ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ

ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಾ ಸೇರಿರದ ಅನೇಕ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲ ರೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಂದ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಉದ್ದಾರ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ-

‘ತೇ ವೈ ವಿದಂತಿ, ಅತಿತರಂತಿ ಚ ದೇವಮಾರ್ಯಾಮ್’

ಯಜ್ಞವರಾಹ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿ :

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖಗುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎತ್ತಲು ಭಗವಂತ ಯಜ್ಞವರಾಹರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ.

ಈಗಲೂ ಭೂಮಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದಿನ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷರಂತೆ ನಾವು ಇಂದೂ ಹಿರಣ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷ= ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟಿದ್ದೇವೆ. ದೃಷ್ಟಿದ ಆಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಅನಿತಿ, ಅಕೃತ್ಯ, ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯ ಜೀವನವೇ ಮುಖಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಮತ್ತೆ ಯಜ್ಞವರಾಹನ ಅವಶಾರವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಯಜ್ಞವೆಂದರೆ ಸತ್ಯಿಯಿಗಳು. ಸಾತ್ವಿಕ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣುಮತ್ತುಳೀ, ಗಮನಿಸಿ :

ಸಾಫ್ಯಾಯಂಭುವ ಮನು ಶತರೂಪಾದೇವಿಯರು ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಕೃತಿಯದಂಪತಿಗಳು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಾದ

ದೇವಹೂತಿಯನ್ನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ
ಕರ್ಮಮಷ್ಟಜಾಪತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು.

ಕರ್ಮಮಷ್ಟಜಾಪತಿ ತನ್ನ ಮಾವ ದೊಡ್ಡ ರಾಜನಾಗಿದ್ದರೂ
ಅವನಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಬಯಕಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ಹಣ ಹೀಗೆ
ಯಾವ ವರದಕ್ಕಿಂತೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ದೇವಹೂತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಆದಶ್ರ ಪತ್ತಿ. ತಾನು
ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕರ್ಮಮರ ವಿಧತ್ತೆ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು
ಮೆಚ್ಚಿ ಅವರೋಂದಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಮುಖಿಜೀವನಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು
ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಹೀಗಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮೃಹಮ್ :

ಕರ್ಮಮಷ್ಟಜಾಪತಿ ದೇವಹೂತಿಯ ಸೇವೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವಳ
ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಜೀವನದ ಸಕಲ ವೈಭವಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ

ಸಮುದ್ರ ತಾನು ನದಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ
ನದಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರದೆಡೆಗೇ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ
ಭಗವಂತನ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾವ ಕೊರೆತೆಯನ್ನೂ
ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅರಸಿ ಹೋಗಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ.
ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತಗಳೂ ಅವರೆಡೆಗೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತವೆ.

ಭಕ್ತಿ + ವೈರಾಗ್ಯ = ಭಗವಂತನ ಆವಿಭಾವ :

ಕರ್ಮಮ-ದೇವಹೂತಿಯರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಕರ್ಮಿಲರೂಪದಿಂದ
ಪ್ರಾದುಭಾವಿಸಿದ.

ಕರ್ಮಮಷ್ಟಜಾಪತಿ ವಿರಕ್ತ ದೇವಹೂತಿ ಅವನ ಭಕ್ತಿಯಾದ
ಪತ್ತಿ. ಹೀಗೆ ಕರ್ಮಮ ದೇವಹೂತಿಯರ ದಾಂಪತ್ಯ
ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಮಿಲನ. ಅದರಿಂದ ಕರ್ಮಿಲನ ಅಂದರೆ ಭಗವಂತನ
ಪ್ರಾದುಭಾವ.

ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ದೇವರನ್ನು ಒಲಿಸುವ ಮುಖ್ಯ
ಸಾಧನಗಳು.

ಅನಾದಿಬಂಧ ನಾಶವಾದಿತೇ?

ಚೀತನರಾದ ನಾವು ಜಡವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಂಧನ
ಕೊಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಂಧನ, ಜೀವನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ
ಇದ್ದಾನೋ ಅಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದಿದೆ.
ಅದು ಅನಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಜಾಳನ ನಮ್ಮ
ಪ್ರಯುತ್ತದಿಂದ ಇಂದೋ ನಾಳಿಯೋ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹುದು.
ಇಂತಹ ಎಂದೋ ಒಮ್ಮೆ ಮಟ್ಟುವ ಜಾಳನದಿಂದ ಅನಾದಿಯಾದ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಂಧ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಇದು ಎಲ್ಲ
ವೇದಾಂತಿಗಳ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಶ್ರೀಮನ್ನಾಯಾಸುಧಾದಲ್ಲಿ
ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಉಚಿತಾಸ್ಥಾರ್ಥಿ-

ಅಜಾಳನ ಎಷ್ಟೇ ಅನಾದಿಯಾಗಿರಲಿ ಅದನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ
ಶಕ್ತಿ ಭಗವಂತನ ಅಪರೋಕ್ಷಜಾಳನಕ್ಕಿಂದ. ಜಡವಾದ ಜಾಳನಕ್ಕೂ
ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟದ
ಸುಹೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕಗತ್ತಲೇ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ
ದೀಪ ಹತ್ತಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಷ್ಟು ದೀಪ್ಖಾಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದರೂ
ಆ ಗಾಢಾಂಧಕಾರ ತಟ್ಟನೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ
ಪರಮಾತ್ಮನ ಜಾಳನ ಬಂದಾಗ ಅನಾದಿಯಾದ ಅಜಾಳನ
ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ-
ಜಾಳನ ಎರಡಿದೆ, ಒಂದು ಸ್ವರೂಪಜಾಳನ ಮತ್ತೊಂದು ಪೃತಿಜಾಳನ.
ಇವರಡರಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪಜಾಳನ ಅಜಾಳನದಂತೆಯೇ ಅನಾದಿ.
ಪೃತಿಜಾಳನ ಅದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬರುವ ಜಾಳನ.
ಶ್ರವಣ-ಮನಸ-ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಜಾಳನ
ಪೃತಿಜಾಳನ. ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾದರೂ ಅಜಾಳನ
ವನ್ನು ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಒಂದು ಘಟನೆಯು
ಜಾಳಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಪಾನಿನ ವಿಕೋರಿಯಾ ಹಡಗು ಯಾವ
ಬಾಂಬಿಗೂ ಜಗ್ಗತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಉಕ್ಕಿನ ಹಡಗು. ಬಾಂಬು
ಹಾಕಿದಹೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಹಡಗಿನ

ನಳಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬಾಂಬು ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಳಿದ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 'Submarine'ನ ಮೂಲಕ ಹಡಗಿನ ಕೆಳಗೊಬ್ಬ ಬಾಂಬು ಹಿಡಿದು ಬಂದ. ಹೀಗೆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಾಂಬು ಸಿಡಿದಾಗ ವಿಕೊರಿಯಾ ಹಡಗು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾಯಿತು.

ಅನಾದಿಯಾದ ಅಜ್ಞಾನ ವಿಕೊರಿಯಾ ಹಡಗಾದರೆ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನ-ಸ್ವರೂಪಚಳ್ಳನಗಳು ಏರಡು ಬಾಂಬುಗಳು. ಅವುಗಳ ಅಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಾಗ ಅಜ್ಞಾನ ಕರಿಗಿ ನೀರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಯ ಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ; ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹ ಇವರಡಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಫ್ರೋಂಸುಭಾವ ಏವ ಮೇ ಮಹಾನ್ ಅನುಗ್ರಹೋ ಹರೇಃ।
ಪ್ರಯತ್ನಮೇಕಮಗ್ರತೋ ನಿಥಾಯ ಭೂತಿಮಾಪ್ಯಮಃ ॥

ದ್ವೈತ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲೀ?

ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದ್ವೈತ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು, ಅದ್ವೈತ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು' ಎಂದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ:

ಕಾಣವ ಈ ದೇಹವೇ ಆತ್ಮ, ಜಡಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಅತ್ಯತತ್ತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯವಾದ ಮೊದಲ ಹಂತ.

ದೇಹವೇ ಆತ್ಮವಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವಪ್ರೋಂದಿದೆ. ಇದು ಎರಡನೆಯ ಹಂತ. ಸಾಂಖ್ಯರು, ಮೀಮಾಂಸಕರು, ಜ್ಯನರು ಈ ವಾದವನ್ನು ಸಮಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ವೈತವಾದವೂ ಇದರಲ್ಲೇ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಕಣಿಗೆ ಕಾಣವ ಜಡ, ಅದರೊಳಗೆ ಆತ್ಮ, ಆ ಆತ್ಮನೊಲಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ. ಇದು ಮೂರನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಹಂತ. ಇದೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಷಾಯಿರ ವಾದ.

ಜೀವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು, ಅದರ ಆಚಿಗೆ ತತ್ತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಮೊದಲ ಹಂತವಾದರೆ, ಆತ್ಮತತ್ತ್ವ ಒಂದೇ, ಅದೇ ಜೀವ, ಅದೇ ಪರಮಾತ್ಮ ಎನ್ನುವ ಅದ್ವೈತತತ್ತ್ವ ಕೊನೆಯ ಹಂತವಲ್ಲ. ಅದು ಎರಡನೆಯ ಹಮತ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆಚಿಗೆ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಿಯಾವಕವಾದ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವಪ್ರೋಂದಿದೆ ಎನ್ನತ್ತದೆ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ. ಹೀಗೆ ಜಡ, ಆತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ ಎಂದು ಮೂರು ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವ ದ್ವೈತವಾದವೇ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಅದ್ವೈತವಾದವಲ್ಲ.

ಗುಡಿಯ ಪೂರ್ಜಿಯಷ್ಟೇ ಸಾಲದು :

ದೇವರು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿರ ಹ್ಯಾದಯಮಂದಿರ ದಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆ, ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಮರೆತು,

ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವರನ್ನಷ್ಟೇ ಪೂರ್ಜಿಸುವುದು ಕೇವಲ ವಿದಂಬನೆ- 'ಅಭಾವವಿದಂಬನಮ್'. ಅದು ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತೆ.

ಯೋ ಮಾಂ ಸರ್ವೇಷಂ ಭೂತೇಷು

ಸಂತಮಾತ್ಮನಮೀಶ್ವರಮ್ ।

ಹಿತ್ವಾಭಾಂ ಭಜತೇ ಮೌಧ್ಯಾತ್

ಭಸ್ಯನ್ಯೇವ ಜಮೋತಿ ಸಃ ॥

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂರ್ಜಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅದೂ ಬೇಕು. ಅದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಜಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಮೂರು ವಿಧಿದ ಭಕ್ತರು :

ಯಾವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ದೇವರ ಪ್ರಿತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಸಾಷ್ಟಿಕ ಭಕ್ತಿ.

ದೇವರಿಗಿಷ್ಟಿ ನೀಡಿ ಅವನಿಂದ ಮತ್ತಪ್ಪ ಪಡೆಯಲು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ರಾಜವ ಭಕ್ತಿ.

ದೇವರ ಪ್ರಿತಿಗೂ ಅಲ್ಲ; ತನ್ನ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಪೂರ್ಣ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತೋರುವ ಭಕ್ತಿ ತಾಮಸ ಭಕ್ತಿ:

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಸಭಕ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ. ತಾಮಸಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಬೇಡೆ.

ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ ಇಲ್ಲೋ ಇದೆ :

ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕಗಳು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಪರೋಪಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸ್ವರ್ಗದಂತಾ ಗುಪ್ತದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಹಾಸ್ವಾಧ್ಯ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರೆ ಈ ಜೀವನವೇ ನರಕಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಅತ್ಯೇ ಸ್ವರ್ಗನರಕೌ ಇತಿ ಮಾತಃ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ’

ಗೌರವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಗೆ :

ನಾವು ನಮಸ್ಕಾರ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಗೆ. ಸಾತ್ವಿಕವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಭಾವಾದ ಅಂತರೆಕರಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿನೀರಿನಲ್ಲಿಂಬಂತೆ ಭಗವಂತನ ಸ್ವಂತಿವಾದ ಸನ್ನಿಧಾನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಗೌರವ ಅವರೊಳಗಿರುವ ದೇವರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಸುಂದರವಾದ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಓದಬಹುದು. ಮೋಡಿಯಾದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಅಕ್ಷರ ನಾವು ಬರೆದರೆ ನಮಗೇ ಓದಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ದುಷ್ಪರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಾನ

ವಿದೆ; ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದುಷ್ಪರಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಧಾನ ಚಿಕ್ಕ ಅಕ್ಷರದಂತೆ. ಅದನ್ನು ಓದಲಿಕ್ಕೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಸುಂದರ-ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಂತೆ.

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿ ಅಧಿಕವಾದ ದರ್ಪ ತುಂಬಿ ಬಂದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಮಾಯವಾದ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರುದ್ರದೇವರು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

‘ಸರ್ವದೇವನಮಶ್ವಾರಃ ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿಗಳ್ಭತಿ’

ಈ ಉನ್ನತ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ದಕ್ಷಯಜ್ಞದಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಆಚಾರ್ಯದೇವೇಶೋ ಭವ :

ರುದ್ರದೇವ ಪರಮವೈಷ್ಟಾವ. ಅವನಿಗೆ ಅವಮಾನವಾದಾಗ ವಿಷ್ಣು ದಕ್ಷಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷ ತನ್ನ ಗರ್ವಭಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ರುದ್ರನಿಗೆ ಮನ್ಸಕೆ ನೀಡಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ. ಆ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣುವೂ ಬಂದ.

ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮನ್ಸಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೂ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಭಕ್ತರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೇವರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರುಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅವಮಾನ ಭಗವಂತನ ಅವಮಾನ.

ಪರರ ದೂಷಿಸಲು ಬೇಡ :

ಸುನೀತಿ ಉತ್ತಾಸಪಾದನಿಂದ, ಸರ್ವತಿ ಸುರುಚಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಅವಮಾನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವಳ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಗ ಧ್ರುವಕುಮಾರನಿಗೂ ಅವಮಾನವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾ ಸುನೀತಿ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ-

‘ಮಾತಮಂಗಲಂ ತಾತ ಪರೀಮು ಮಂಸಾಃ’

‘ಮಗು, ಮಲತಾಯಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಡ. ಒಳ್ಳಿಯದು ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಏರಡಿಸಬೇಡನ್ನು ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೇ ಕಾರಣ. ಇತರರು ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ದುಃಖಿವಾದಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಡ’. ಎಂತಹ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ.

ದೊಡ್ಡವರ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರುತಿಗಿಟ್ಟ ವೀಕ್ಷಣೆಯಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಎಂದೂ ಅಪಸ್ತರ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ.

ತಾಯಂದಿರೇ, ಕೇಳಿ :

ತಂದೆಯಿಂದ ಅವಮಾನಿತನಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕ ಧ್ರುವ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟೆ.

ಧ್ರುವ ಹೊರಟಿದ್ದ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ; ತಾಯಿ ಕಳಿಸಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ.

ಸುನೀತಿ ಧೀರಮಾತೆ. ಅಂತಹ ಧೀರತನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ರಾಮ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟ. ಅವನ ಜೊತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಹೊರಟು ನಿಂತ. ತಾಯಿ ಸುಮಿತ್ರೆಯ ಅನುಜ್ಞಾ ಕೇಳಿದ. ಸುಮಿತ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗಂತಲೂ ಅವಶರ ಮಾಡಿದಳು- ‘ಹೊರಡು, ಬೇಗನೇ ಹೊರಡು, ತಡ ಮಾಡಬೇಡ’ ಇಷ್ಟು ತವಕ ಅವಳಿದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.

‘ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಾಯ ವನವಾಸಾಯ’

‘ನೀನು ರಾಜ್ಯದ ಸುಖಭೋಗಕ್ಕೂಷ್ಠರ ಹುಟ್ಟಿದವನಲ್ಲ; ರಾಮನ ಜೊತಿಗೆ ವನವಾಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವಾಗಿದೆ’ ಎಂದಳು.

ಎಲ್ಲ ತಾಯಂದಿರೂ ಹೀಗೇ ಇರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರವಾಸಲ್ಪದಿಂದ ಒಿವುಟಬಾರದು. ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೇ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದರೂ ಸಾಕು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನಂದ:

ಲೌಕಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮುಂಚೆ ಭಾರೀ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ದುಃಖ, ನಿರಾಶೆ. ಅದು ಕಜ್ಜಿ ತುರಿಸಿದಂತೆ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನಂದ ಇದಕ್ಕೆ ವಿವರೀತವಾದುದು-
ಯತ್ತದಗ್ಗೇ ವಿಷಮಿವ ಪರಿಕಾಮೇಽಮೃತೋಽಮಮೋ ।

ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಬಹಳ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಪ್ರಯಾಸ, ಎನಿಸಬಹುದು. ಅದರೆ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಶೈಪ್ತಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಇಲ್ಲ.

ಕುರುಚಿ ಬೇಡ :

ಉತ್ತಾನಪಾದ ‘ಸುನೀತಿ’ಯನ್ನು ಅಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ‘ಸುರುಚಿ’ (ಒಳ್ಳೆಯ ರುಚಿ)ಯನ್ನು ಸಾಗತಿಸಿದ. ಸುರುಚಿಯ ಮಗ ಉತ್ತಮ. ಸುನೀತಿಯ ಮಗ ಧ್ರುವ. ಉತ್ತಮ ಗಂಥವರಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಧ್ರುವ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದ.

ಉತ್ತಾನಪಾದನಾದರೂ ವಾಸಿ. ಅವನಿಗೆ ಸುರುಚಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಅದರೆ ನಾವಿಂದು ಕುರುಚಿ (ಕೆಟ್ಟಿರುಚಿ)ಯನ್ನು ಅರಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದಂತೂ ಒಟ್ಟೀಯದಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ವಿಜ್ಞಾನ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ :

ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶರೀರವೂ ಬೇಕು. ಅದರೊಳಗಿನ ಆತ್ಮನೂ ಬೇಕು. ಶರೀರವಿಲ್ಲದ ಆತ್ಮನಿಗೆ

ಚಟುವಟಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆತ್ಮನಿಲ್ಲದ ಶರೀರವಂತೂ ವ್ಯಘಾತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಶರೀರ ಆತ್ಮ ಇವರೆಡೂ ಬೇಕು.

ಅದರಂತೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳು ಬಂದು ಶರೀರ ಮತ್ತೊಂದು ಆತ್ಮ ಇದ್ದಂತೆ. ಇವರಿಂದ ಜೊತೆ ಸೇರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆತ್ಮತತ್ತ್ವದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸತ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಅರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಸಂಸ್ಕರ್ತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು.

(ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗೋಪ್ಯಿಯಲ್ಲಿಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ವಿಜಾರ- ದಿ. 14.09.02)

ಸಂತತಿ ಮತ್ತು ಸದ್ಗತಿ :

ಅಂಗರಾಜನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದಲ್ಲಿ ಹವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ದೇವತೆಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸದಸ್ಯತೀಗಳು ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದರು- ‘ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನೀನು ನಡೆಸುವ ಯಾಗಕ್ಕಿ ದೇವತೆಗಳು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದು ಹವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ನೀಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಅಪ್ಯತ್ರನಾದ

ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯ ಅರ್ಹತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ದೇವತೆಗಳು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಇಲ್ಲವೇ?

ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಹೀಗೆ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ- ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸತ್ಯಮಾಚರಣ ಮಾಡಿದ ವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಅನಪತ್ತೋಽಪಿ ಸದ್ಧಮಾ ಲೋಕಜಿನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।

ಅಂಗರಾಜನ ಯಾಗಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳು ಬರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯೇ ಕಾರಣವಿದೆ- ಅದು ದೇವತೆಗಳು ಹಾಡಿದ ನಾಟಕ.

ಅಂಗರಾಜನ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮರಾಜನಂತಹ ಮಹಾತ್ಮ ಹಂಟುಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಥಮಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹಂಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಈ ನಾಟಕ ಹಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅಂಗರಾಜ ಪ್ರತ್ಯೇಷ್ಣ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾಯಿತು.

ಅದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತೀಳಿಯಬಾರದು.

ಧರ್ಮೋ ರಕ್ಷತಿ ರಕ್ಷಿತಃ :

ಅಂಗರಾಜನ ಮಗ ವೇನ. ಅವನು ದುಷ್ಪ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ

ಬಂದವನೇ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯವಾದವನ್ನು ಫೋಷಿಸಿದ. ಖುಷಿ-ಮುನಿಗಳ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳಿ ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿತು-

‘ದೇವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಭಗವದ್ವಚ್ಚಿಯ ಸೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದರ್ಮಾಚರಣೆ ನಡೆದರೆ ಪ್ರಜಿಗಳ ಅರುಷ್ಯ, ಕೇತೇ ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮ ಸೆಲೆಸುತ್ತದೆ.’

ಕೇವಲ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದಲೇ ಅನೀತಿ ಅಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಕುರುಡನ ಕ್ಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಡಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರಾಧಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ- ಎಪ್ಪು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಜನತೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಅಪಹರಣ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೆಂಬಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸಮಾಜ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಶಿಧ್ಯ ಅಡಿಪಾಯ.

ಧರ್ಮಾಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ :

ವೇನರಾಜ ಖುಷಿ-ಮುನಿಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ. ಖುಷಿಗಳು ಹುಂಕಾರದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಮಧಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸಾತ್ವಿಕನಾದ ಪ್ರಥಮಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು.

ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಲ್ಲ ಜೊತೆ ಸೇರಬೇಕು. ಅಂದು ಹುಂಕಾರದಿಂದ ಧರ್ಮದ ಪುನರ್-ಸಾಧನೆಯಾದರೆ, ಇಂದು ಅದನ್ನು ಒಂಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟರೇ, ಗಮನಿಸಿ! :

ಪ್ರಥಮರಾಜ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ವಂದಿಮಾಗದರು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರಥಮ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ- ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನಷ್ಟೇ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾಹು, ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ನಿಮಗೆ ಸ್ಮಾರಕ, ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಚಾಲಿ ಇದ್ದರೆ ಆ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ. ಅವನಲ್ಲಿ ಅನಂತಗುಣಗಳಿವೆ.

‘ಸತ್ಯತ್ವಮಶ್ಲೋಕಗುಣಾನುವಾದೇ ಜಗುಪ್ರಿತಂ ನ ಸ್ತವಯಂತಿ ಸಭಾಃ’

ಇಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಗದ್ದಗಿಗೆ ಪರಿದ ಕಾಡಲೇ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾರ-ತುರಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿಸುವ ನಾವು ಪ್ರಥಮರಾಜನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸಮೃದ್ಧಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಪ್ರಥಮರಾಜನ ಆರ್ಥಾವನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ವಾಂಶ ಸಮಾಜ :

ಪ್ರಥಮಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ. ಏರು-ತಗ್ಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಮತಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ

ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ವಿವಿಧ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಚಾರಿಗೆ ತಂದ. ಪ್ರಜಾಭಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ. ಹೊಸೆಗೆ ಪ್ರಚೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ-

‘ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಕೇಳುವ ಸುಂಕ (Tax) ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಕೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಧರ್ಮ-ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಬರೇ ಭೋಗದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು.’

ಶರೀರದ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಿದರೆ ಅರೋಗ್ಯದ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ. ಹೊಣ್ಣೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಿದು ಕೃಕಾಲುಗಳು ಸೊಣಕಲಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಶರೀರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲ; ಅದು ವಿಕ್ಕಿ. ಅದರಂತೆ ಸಮಾಜ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಿದರೆ ಅದು ಅರೋಗ್ಯದ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿಯೂ ಬೆಳಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ತೊರೆದು ಜೀವಿಸಬಹುದೆ ಹರಿ ನಿನ್ನ?

ಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಆತ್ಮ-ಆಶ್ರಯ. ನಮಗೆಲ್ಲಿಗೂ ದೇವರು ಆತ್ಮ. ಶರೀರಕ್ಕೆ ನಾವು ಆತ್ಮರಾದರೆ ನಮಗೆ ದೇವರು ಆತ್ಮ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಮೀನು ಬದುಕದು; ದೇವರಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಬದುಕಲಾರೆವು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಎರಡು-

- ‘ಅಸಂಗ ಆತ್ಮವ್ಯತಿರ್ಕವಸ್ತುಷು’ - ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ, ಅನಾಸಕ್ತಿ.
- ‘ದೃಢಾ ರತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ’ - ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವರಡೂ ತಿರುವು-ಮುರುವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ದೇವರಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ.

ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಬೇಕು :

‘ಪುರಂಜನೋಪಖಾನ’ ಭಾಗವತದ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಒಂದು ಕಥೆ.

ಮೊದಲ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರಂಜನ ಗಂಡಾಗಿದ್ದ; ಬುದ್ಧಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ವಿಷಯಲಂಪಟವಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ಆರ್ಕಫಣಕೆಗೆ ಪುರಂಜನ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ. ಎರಡನೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರಂಜನ ಹೆಣ್ಣಾದ, ಬುದ್ಧಿ ಗಂಡಾಯಿತು. ಹೆಣ್ಣನ ದೊಡ್ಡಗುಣ ಸಮರ್ಪಣಾಭಾವ. ಪುರಂಜನ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಾದ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳಿದುಕೊಂಡು ದೃಢವಾಗಿದೆ. ಅದು ಗಂಡಾಗಿದೆ. ಆಗ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅವನು ಪಾತ್ರನಾದ.

ನಾವೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಬೇಕು. ಗಂಡಸರೂ ಹಂಗಸರಾಗಬೇಕು. ಹಂಗಸರೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಬೇಕು. ದೇವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಣಾಮನೋ ಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಪಾತ್ರರಾದೇವು.

ರಕ್ಷಿತೀತ್ವೀವ ವಿಶ್ವಾಸಃ :

ಪರಮಾತ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಅವಿಜ್ಞಾತ ಸರ್ವ. ಸದಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ಷಿತೀತ್ವಿರುವ ಅಂತಹ ದೇವರನ್ನೇ ನಾವು ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಾಯಿಯ ಮೇಲಿರುವ, ಘೋಕಾನ ಮೇಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಬುದ್ಧಿಯ ದಾಸರಾಗಿ, ಶರೀರದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಪೋಹದಿಂದ ದೇವರನ್ನೇ ಮರೆತ ನಾವು ಇದ್ದಕ್ಕಿಂದಂತೆ ಮೃತ್ಯು ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದಾಗ ಕಂಗೆಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯದಿಂದಿದ್ದ ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಂಪಾರವೆಂಬಂತಹ ಭಾಗವಿರಲಿ :

ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡಿಗೇ ಹೋಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಗಳಿಂಬ ಶತ್ರುಗಳು ನಾವು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲದೆ ನಗರ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಮುಂದೆ ‘City Market’ ಅದೇ ಬರುತ್ತದೆ-

ಭಯಂ ಪ್ರಮತ್ಸ್ಯ ವನೇಷ್ಪಣಿ ಸ್ಯಾತ್ |

ಯತಃ ಸ ಆಸ್ತೇ ಸಹ ಷಟ್ಕಾಷಪತ್ತಃ ||

ಅದ್ವರಿಂದ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತರಾಗಲು ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮುಖ್ಯ. ಅದಿದ್ವರೆ ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿದ್ದೂ ನಾವು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲೇವು.

‘ಗೃಹಾಶ್ರಮಃ ಕಂ ನು ಕರೋತ್ವವದ್ವಮ್ ।’

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೂ ಅಪಾಯ ತಪಿದಲ್ಲ. ಅದಿದ್ವರೆ ನಾಡಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ.

ಇಂದ್ರಿಯಹತೋಚಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಡೂ ದೊಡ್ಡ ನಗರ.

ಕರುಣೆ ವ್ಯಾಮೋಹವಾಗಬಾರದು :

ಭರತಮಹಾರಾಜ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದವನು ಅನಾಧ ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿಯ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಹತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕರುಣೆ ಮೋಹಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ ಬೆಂಕೆಯದೇ ಬಿಂತೆ. ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಕರ್ಣಾ ತೆರೆದು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕೊನೆಗೆ ಸಾಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಆ ಬೆಂಕೆಯನ್ನೇ ನೇನೆನುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟ,

‘ಸಂಗಾತಾ ಸಂಜಾಯತೇ ಕಾಮಃ ।’

ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡ :

ಜಾಣಿಗಳು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು

ಹೇಳಲಾಗದು. ಪೌತ್ರಾಯಣ ದೊಡ್ಡ ಜಾಣಿ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಹಂಸಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಒಂದು ಹಂಸ ಹೇಳಿತು- ‘ಈ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಬೇಡ. ಪೌತ್ರಾಯಣ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬಾರದು’ ಎಂದು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಂಸ ಹೇಳಿತು- ‘ಆ ರೈಕ್ಷನ ಮುಂದೆ ಈ ಪೌತ್ರಾಯಣ ಎಷ್ಟರವನು?’

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನಾದ ಪೌತ್ರಾಯಣ ರೈಕ್ಷನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟ. ರೈಕ್ಷ ಒಂದು ಗಾಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕಜ್ಜಿ ತುರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ.

ಬೈದರಿ ಮುನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ :

ನಮಗೆ ಬಂದ ‘ಮನಿ ಆರ್ದರ್ಶ’ನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಳಿಸಿದವರಿಗೇ ತಿರುಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ನಮಗೆ ಬೈದರಿ ಆ ಬೈಗಳಿಲ್ಲ ‘ದೇಹಕ್ಕೆ ನನಗಲ್ಲ’ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸುಮ್ಮಿನಿರಬೇಕು. ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಮನಿ ಆರ್ದರ್ಶನಂತೆ ಆ ಬೈಗಳಿಲ್ಲ ಬೈದರಿಗೇ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಆಚಾರ್ಯವಾನ್ ಪುರುಷೋ ವೇದ :

ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅಲೆದಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಸಂಜಾರವೂ ಒಂದು ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ

ದರ್ಶಕರು ಗುರುಗಳು. ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ದೇವರ ಬಳಿ ಹೋಗುವ ಸನ್ನಾಗ್ರಹವನ್ನು ಅರಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಮೋಕ್ಷದ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ.

ಸ್ವರಣೆಯೋಂದೇ ಸಾಲದೇ :

ಅನ್ಯೇತಿಕ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಅಜಾಮಿಲ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಸ್ಕರಣ ಮಾಡಿದ. ಅದ್ವರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಎಳಿದು ತರಬಾರದು ಎಂದು ಯಾಮದೇವರು ತಮ್ಮ ದೂತರಿಗೆ ಅಚಾರ್ಯಪಿಸಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ-

ನಾರಾಯಣೇತಿ ಮಂತ್ರೋರ್ವಸ್ತಿ ವಾಗಸ್ತಿ ವಶಪತ್ರೀನೀ ।

ತಥಾಪಿ ನರಕೇ ಘೋರೇ ಪತಂತ್ಯೇತದಂಭತಮ್ ॥

“ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಪಸ್ಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಅಯಾಸವೇ ಬೇಡ. ‘ನಾರಾಯಣ’ ಎಂಬ ನಾಮಸ್ವರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಹರಚೆ ಹೋಡೆಯುವ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಈ ನಾಮಸ್ವರಣ ಕಷ್ಟವೇ? ಆದರೂ ಜನರು ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ‘ಕ್ರೂ’ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಪರಮಾಶ್ಚಯಾ!”

ನಾಮಸ್ವರಕೆಯ ತಕ್ತಿ :

ಒಂದು ನಾಮದ ಸ್ವರಕೆಯಿಂದ ನಾಶವಾಗುವ ಒಟ್ಟು
ಪಾಪವನ್ನ ನಾವು ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ವಾದ್ಯವಿಲ್ಲ;
ಜೀವನಪೂರ್ವ ಮಾಡಲಾಗದಪ್ಯ ಪಾಪ ಭಗವನ್ನಾಮ
ಸ್ವರಕೆಯಿಂದ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಮರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆಗಳಿಧರೆ ಅವುಗಳನ್ನು
ಓಡಿಸಲು ಸಾವಿರ ಕಲ್ಲು ಬೇಡ. ಒಂದು ಕಲ್ಲಿಧರೆ ಸಾಕು; ಎಲ್ಲ
ಕಾಗೆಗಳನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಓಡಿಸಬಹುದು. ಅದರಂತೆ ನಾವು
ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ರಾಶಿಯನ್ನು ದೇವರ ಒಂದು ನಾಮಸ್ವರಕೆ
ನಾಶ ಮಾಡಬಲ್ಲುದು.

ಇದರಿಂದ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಪ್ಯ ಪಾಪಗಳನ್ನು
ಮಾಡಲು ‘ಲೈಷನ್ಸ್’ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ನಾವು
ಬೇಕಾದಪ್ಯ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲ,
ಎಂದು ನಿರಾಶರಾಗಬಾರದು ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಇದರ ತಾತ್ತವ್ಯ.

ಒಮ್ಮೆ ನಾಮಸ್ವರಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು :

ಒಬ್ಬ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೇಳಲು
ಅಶ್ವಮಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಷ್ಟನೇ
ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಿದ- ‘ಒಂದು ನೂರು ಸಲ ಕೃಷ್ಣನಾಮದ
ಸ್ವರಕೆ ಮಾಡು’.

ಗುರುಗಳು ಬಂದರು. ಶಿಷ್ಟ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು
ಗುರುಗಳ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಗುರುಗಳು ಗದರಿಸಿದರು- ‘ನೀನು
ಕೃಷ್ಣನಾಮಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಆ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ನೂರು
ಬಾರಿ ಕೃಷ್ಣನಾಮ ಜಪಿಸಬೇಕೇ? ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬಾರಿ
ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು’.

‘ಅಭಕ್ತಾ ಉದಾಹರ್ತಂ ಸ್ವೇಪ ಫಲದಾತ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ’

ನಮಗಿಷ್ಟು ಮುಖಿ ?

ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರರೋಧಿತರಾಗಿ ಒಂದ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ
ರಿಗೆ ಮೂರು ಮುಖಿ- ಒಂದು ಮುಖ ಅಮೃತಪಾನಕ್ಕೆ
ಮತ್ತೊಂದು ಅನ್ನ ತಿನ್ನಲು, ಇನ್ನೊಂದು ಸುರಾಪಾನಕ್ಕೆ.

ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೂರೇ ಮುಖಿ. ಆದರೆ
ನಮಗಿಷ್ಟು ಮುಖಿವಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತೋರುವ ಮುಖಿ
ಒಂದೇ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರದ ಅನೇಕ ಮುಖಿಗಳು ನಮಗಿವೆ.

ಅಸುರನ ಪ್ರಾಧಿಕನಿ :

ಭಾಗವತದ ಆರನೆಯ ಸ್ವಂಧದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಭಕ್ತರ ಕಥೆಯಿದೆ-
ಒಬ್ಬ ದುರಾಚಾರಿ ಭಕ್ತ ಅಜಾಮಿಳ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಸುರ ಭಕ್ತ
ವೃತ್ತಾಸುರ. ಇಂದ್ರನ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ವೃತ್ತಾಸುರ ದೇವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಿಸಿದ-

‘ನನಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸಿರಿ ಬೇಡ, ವೈಕುಂಠದ ಭೋಗ ಬೇಡ.
ಪ್ರಬ್ರಂಢ ಕರು ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅರಸುವಂತೆ, ಇನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ
ಬಲಿಯದ ಹಕ್ಕಿ ತಾಯಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುವಂತೆ, ಹೇ
ಹರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅರಸಿದ್ದೇನೆ; ನನಗೆ ಮೈಮೋರು’-

‘ಮನೋರವಿಂದಾಕ್ಷ ದಿದ್ದಕ್ಕಿಂ ತಾಮ್’

ಸಂಗಮಃ ಸಾಧ್ರಂಸಂಗಮಃ :

ನಾವು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.
ಅನೇಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆ
ಬೆರೆಯುತ್ತೇವೆ; ಹರಟುತ್ತೇವೆ. ಅವರವರ ‘ಸ್ವೇಷನ್’ ಬಂದಾಗ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಳಿಯತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತೇವಾ?
ಅದರಂತೆ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಂಧು ಸಮಾಗಮ.

ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯ ಬಂಗಾರದಂತಿ :

ಬೆತ್ತಕ್ಕೆತುರಾಜ ತನ್ನ ಮಗನ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದ.
ಅಂಗರ ಖುಷಿಗಳು ಅವನ ಗಿರಿಸಿದ ಮಗನ ಆಶ್ವನನ್ನು ಕರೆ
ತಂದರು. ಹೇಳಿದರು- ‘ಮಗು, ನಿನ್ನ ತಂದ ನಿನಗಾಗಿ
ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಬಾ, ಈ ದೇಹವನ್ನು ಸೇರಿಕೋ’.

ಆ ಆತ್ಮ ನಿಷ್ಪರ್ವವಾಗಿ ಹೇಳಿತು- ‘ಯಾವ ತಂದೆ? ನನಗೆ
ಸಾವಿರಾರು ತಂದೆಯಂದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಅನೇಕ
ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಂದೆ-ತಾಯಂದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲರೂ ಕರೆದರೆ

ಯಾರ ಬಳಗೇಂತ ನಾನು ಹೋಗಲಿ. ನನಗೆ ಆ ಸುಧಿಯೇ ಬೇಡ.

ಬಂಧುಸಮಾಗಮ ಮಾರಾಟಕ್ಕದ್ದ ಒಡವೆಯಂತೆ. ಅದು ಒಬ್ಬರ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾರವಾದರೆ ನಾಳೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳೆ.

ಯಥಾ ಪಣ್ಣಾನಿ ವಸ್ತೂನಿ ಹೇಮಾದೀನಿ ಇತಸ್ತತ್ತಃ ।

ನ ಬಿಭೀತಿ ಕುತ್ತಜ್ಞನ :

ಚಿಕ್ಕಕೇತು ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರಿಗೆ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ. ಪಾರ್ವತಿ ‘ನೀನು ಅಸುರನಾಗು’ ಎಂದು ಶಪಿಸಿದಳು. ಚಿಕ್ಕಕೇತು ಅಧೀರನಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದನಾದರೂ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇದು ಹರಿಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆ. ಅವರು ಯಾವ ಕಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಜುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆರಾಧಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಹತ್ವ ಅಂತಹದೆ.

ನಾರಾಯಣಪರಾಃ ಸರ್ವೇ ನ ಕುತ್ತಜ್ಞನ ಬಿಭೀತಿ ।

‘ಇನ್ನೆಂದೂ ಹರಿಭಕ್ತರ ಗೊಡಗೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ’ ಎಂದು ರುದ್ರದೇವ ಪತ್ನಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯಾಪಿಸಿದ.

ದೇವರು ಪಕ್ಷಪಾತಿಯೇ ? :

ದೇವರು ತನ್ನನ್ನ ಸ್ಮಾತ್ರಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ.

ದ್ವೇಷಿಸಿದವರನ್ನ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವನಿಗೂ ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳಿವೆ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನ ಉದ್ದರಿಸುವುದು, ಬೇಡವಾದವರನ್ನ ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು; ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಜನಂತೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇಲ್ಲ; ಭಗವಂತ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನ ಮೀರಿ ನಿಂತವನು. ಹೀಗಾಗೆ ಅವನಿಗೆ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮಾಡುವ ದುಷ್ಪಷಂಹಾರ ದ್ವೇಷದಿಂದಲ್ಲ; ಅದು ತಾಮಸಗುಣದ ನಿಗ್ರಹ. ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆ ಸಾಕ್ಷಿಗುಣದ ಉನ್ನಾಹ.

ಶಿಶುಪಾಲ, ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣ ಮುಂತಾದವರು ತಾಮಸ ಗುಣದ ಪ್ರತೀಕ. ಅಂತಹ ಗುಣ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಹಿತಕ್ಕ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು. ಅಂತಹವರು ಸಮಾಜದ ‘ಅಬ್ಯಾಸದರೋಗ’ (ಕ್ಷಾನ್ಸರ್) ಇದ್ದಂತೆ. ವೈದ್ಯರು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಅವರನ್ನ ಸಂಹರಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅವನು ದುಷ್ಪಶೀಕ್ರಿಯೆ-ಶಿಷ್ಟರಕ್ಷಣೆಯನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ.

ನ ಹೃಷ್ಯಾಫಾಃ ಸುರಗಣ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಯಃತೀರ್ಯಸಾಕ್ಷಣಃ ।

ಸ್ವೇಷಾಸುರೇಭೋ ವಿದ್ವೇಷಃ ನೋದ್ವೇಗಶಾಗುಣಾಸ್ಯ ಹಿ ॥

ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕ್ಕಾಟ :

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೂ ಪ್ರಹಾಲದನಿಗೂ ನಡೆದ ಘರ್ಣಣ ಅದು,

ಶಿವ ದೊಡ್ಡವನೋ, ವಿಷ್ಣು ದೊಡ್ಡವನೋ ಎಂಬ ತಿಕ್ಕಾಟವಲ್ಲ. ಅದು ಶಿಕ್ಷಣನೀತಿಯ (Education Policy) ತಿಕ್ಕಾಟ. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನ ಸೇರಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯವನು. ಪ್ರಹಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ-ದೇವರು ಇವುಗಳಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೋರಾಡಿದವನು.

ಹೀಗೆ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಈ ಘರ್ಣಣ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಕುರಿತಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಹಾಲ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನ ಮೀರಿ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ದೇವರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಣ ಹಿಡಿದ.

ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರೇಸ್ ಮಾರ್ಕೆಗೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡಿದರೆ ಪ್ರಹಾಲ ಈ ಉನ್ನತ ಉದ್ದೇಶಕಾಗಿ ತಂದೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು.

ಹರಿಯಿಂದ ವರಿ :

ಪ್ರಹಾಲ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ-

ಹಿತಾತ್ಮಪಾತಂ ಗೃಹಮಂಧಕೂಪಂ

ವನಂ ಗತೋ ಯಧರಿಮಾಶಯೀತ ।

ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ‘ಬರೀ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರದೆ ಸಜ್ಜನ ಸಮೂಹದ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿ ಭಗವತ್ತಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು’ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾದನ ಆಶಯ.

ಪ್ರಖ್ಯಾದ ಹರಿಯನ್ನು (Hari) ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಹರಿಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ‘Hari’ಯನ್ನಲ್ಲ; ‘Hurry’ ಈ ಹರಿಯನ್ನು. ಅಂದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ‘ಅವಸರ’ ‘ಜಂಜಾಟ’ ಇದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥಹ ಹರಿಯಿಂದ ಬರೇ ‘Worry’ ತೋಂದರೆ. ಆದರೆ ಭಾಗವತದ ಹರಿಯಿಂದ ‘ಸಿರಿ’.

ಸಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹರಿ ಬೇಕೇ, ವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹರಿ ಬೇಕೇ, ನೀವೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ.

ತಾಯಿಯ ಕರುಣೆ :

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ‘ನಿನ್ನ ದೇವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ?’ ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗ ಪ್ರಖ್ಯಾದನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದಾಗ ಭಗವಂತ ಅಧ್ಯತ್ಮ ನರಸಿಂಹನ ರೂಪದಿಂದ ಆವಿಭರಿಸಿದ.

ತಾಯಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹೊರಗಡೆ ಮನುವನ ಅಳು ಕೇಳಿದ ಕೊಡಲೇ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಸುರಿದಿರಬಹುದು, ವೇಷ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಮನುವನ ಅಳು

ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಅದೇ ವಿಕೃತ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಓಡೋಡಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅದರಂತೆ, ನಮ್ಮ ನರಸಿಂಹ ದೇವನೂ ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಪ್ರಖ್ಯಾದನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ನರ-ಸಿಂಹನಾಗಿ ವಿಕೃತ ವೇಷದಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.

‘ಭಕ್ತಿಯ ಕರೆಗೆ ಭಗವಂತ ಒಗ್ಗೊಡುತ್ತಾನೆ’

ಬಾಲಕನಿಗೊಲಿದ ಭಗವಂತ :

ನರಸಿಂಹದೇವ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ. ಆದರೂ ಅವನ ಸಿಟ್ಟಿನ ನಾಟಕ ಕುಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು ಸ್ತುತಿಸಿದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಖ್ಯಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ದೇವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಹೊಮ್ಮಿತು.

ಇದರಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಂತಲೂ ಏಗಿಲು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಸ್ವಂಟವಾಗಿ, ನಿರಗ್ರಾಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡು ವರರು ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಮಂದಿ ಇದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ತೊದಲು ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡವರಿಗಂತಲೂ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಖ್ಯಾದನ ತೊದಲು ನುಡಿಗೆ ನರಸಿಂಹದೇವ ತುಷ್ಟನಾದ.

ಭಕ್ತರ ಭಾವ :

ಪ್ರಖ್ಯಾದರಾಜ ಹೊದಲು ನರಸಿಂಹದೇವರಲ್ಲಿ ಸಂಖಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭಯವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ. ಕೂಡಲೇ ದೇವರು ಅವನನ್ನು ಮೊಜ್ಜೆಕ್ಕೆ ಕರೆದ. ಆಗ ಪ್ರಖ್ಯಾದನ Second thought ಹೀಗಿತ್ತು-

ಸ್ವೇತಾನ್ ವಿಹಾಯ ಕೃಪಣಾನ್ ವಿಮುಮ್ಖ್ಯ ಏಕಃ

‘ನನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಈ ದೀನ-ದುಃಖಿತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೊಬ್ಜನೇ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರಲಾರೆ’

ಎಂತಹ ಅಂತಹರೂ. ಇದೇ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಖ್ಯಾದನ ಅವತಾರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರರಲ್ಲಿ ನಾವಿಂದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾದನ ಕರುಣೆಯ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸಾಮಾಗಳು.

ಭಗವಧಕ್ತರು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ದುಃಖಿತರ ಮೇಲೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರ ಜೊತೆ ವ್ಯಾಪಾರ :

ನರಸಿಂಹದೇವ ಪ್ರಖ್ಯಾದನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇದುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದ. ಪ್ರಖ್ಯಾದ ಹೇಳಿದ- ‘ನಾನು ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ “ವ್ಯಾಪಾರ” ನಡೆಸಲು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ದೇವರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಕಾಣಿಕೆ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಉದ್ದದ

ಪಟ್ಟಿಯನ್ನ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಭಕ್ತಿ’

‘ಯಸ್ತ ಅಶಿಷ ಅಶಾಸ್ತೇ ನ ಸ ಭೃತ್ಯಃ, ಸ ವೈ ವಣೋ’

ಆದರೂ ನರಸಿಂಹದೇವ ವರವನ್ನ ಕೇಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು
ನಿಬಂಧಪಡಿಸಿದ. ಪ್ರಹಾದ ಕೇಳಿದ-

ಕಾಮಾನಾಂ ಹೃದ್ಯಶಂರೋಹಂ ಭವತಸ್ತು ವೃಕೋ ವರಮಾ।

‘ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕಿಂಬ ಆಸೆ ನನಗೆ ಬರದಿರಲಿ’

ಇದು ಪ್ರಹಾದರಾಜ ದೇವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ವರ.

ಪ್ರಹಾದನ ತಂದೆಯಾಗಿ - ಭರತನ ತಾಯಿಯಾಗಿ :

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಭಗವಂತನ ದ್ವೇಷಿ. ದೇವರನ್ನ ಮನಬಂದಂತೆ
ನಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಹಾದನಂತಹ ಮಗನನ್ನ
ಪಡೆದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆದ.

ರಾಮಾಯಣದ ಅನಭಾವರಂಪರೀಗೆ ಕೃಕೇರಿಯೀ ಪ್ರಥಾನ
ಹೊಣೆಗಾರಳು. ಆದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸ್ವಿಫಲ್ ನರಕ
ಕೊಡುವ ಬದಲು ಉತ್ತಮ ಲೋಕವನ್ನ ನೀಡಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ-
ಸೊತ್ತಾ ತು ಭರತಂ ಸ್ವೇಷಾ ಗಂಭೀರ ನಿರಯಾನಿತಿ ।

‘ಎಷ್ಟ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದರೂ ಕೃಕೇರಿ ಭರತನಂತಹ
ಸದ್ಗೌರಿಯ ತಾಯಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಮಗನನ್ನ ಪಡೆದ
ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ದುರ್ಗತಿ ಸಲ್ಲದು.’

ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರೂ ಕೃಕೇರಿಯಂತೆ ಭರತನಂತಹ
ಮಹ್ಯಕಳನ್ನ ನಿಮಾಂಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಂಡೆಸರು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು
ಗಳಾಗಬಾರದು; ಪ್ರಹಾದನ ತಂದೆಯಂದಿರಾಗಬೇಕು.

ವಿಷಯ ಸಂಗ :

ಸಾಫ್ಯಂಭುವ ಮನು ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದುಷ್ಪರು ಅವನನ್ನ
ಸುಂಗಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಬಂದರು. ಆಗ ಮನು ಈಶಾವಾಸ್ಯ
ಮಂತ್ರದಿಂದ ಯಜ್ಞರೂಪಿ ಭಗವಂತನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ.

ನಾವೂ ಮನುವಿನಂತೆ. ಅವನನ್ನ ದೃಶ್ಯರು ಸುಂಗಲು
ಬಂದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಗಳಿಂಬ ದೃಶ್ಯರು ಸುಂಗಲು
ಹವಣಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಹಾದರಾಜ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ-

‘ದೃಶ್ಯೇಮು ಸಂಗಂ ವಿಷಯಾತ್ಮಕೇಮು’

‘ವಿಷಯಸಂಗಪೆಂದರೆ ದೃಶ್ಯರ ಸಂಗ’ ಎಂದು.

ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳನ್ನ ನಾವು
ಸುಂಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು. ಹೌದು, ಮೊದಮೊದಲು ಇದು
ಹೀಗೆಯೀ. ಬರಬರುತ್ತು ಅಪುಗಳೇ ನಮ್ಮನ್ನ ಸುಂಗುತ್ತವೆ.
ಮೊದಲು ನಾವು ಮದ್ಯವನ್ನ ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದೇ
ನಮ್ಮನ್ನ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮನು ಮಹಾರಾಜನಂತೆ ನಾವೂ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ
ದೇವರ ಮೋರೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಗಜೀಂದ್ರಮೋಕ್ಷ :

ತ್ರಿಕೂಟಪರ್ವತದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟಿಂದ ಜಲವಿಹಾರ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಜೀಂದ್ರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮೊಸಳಿಯ ಬಾಯಿಗೆ
ತುತ್ತಾದ. ಗಜೀಂದ್ರ,-

‘ಉತ್ಸ್ಕಿಪ್ತ ಸಾಂಬುಜಕರಂ’

ಕೊಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಮಲವನ್ನ ಕಿತ್ತು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ.
ಪರಮಾತ್ಮೆ ಗರುಡಾರೂಢನಾಗಿ ಬಂದು ಅವನನ್ನ ರಕ್ಷಿಸಿದ.
ಇದು ಗಜೀಂದ್ರಮೋಕ್ಷದ ಕಢೆ.

ನಮ್ಮ ಈ ದೇಹವೂ ತ್ರಿಕೂಟಪರ್ವತ. ಅದರಲ್ಲಾ ಮೂರು
ಶಿಶಿರಗಳಿವೆ. ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಬ್ಬಿಣಿ ಶಿಶಿರಗಳು. ಸತ್ಯ
ರಚಸ್ಸು, ತಮಸ್ಸೆಂಬ ಶ್ರಿಗುಣಗಳೇ ಆ ಶಿಶಿರಗಳು. ಅವುಗಳ
ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಗಳಿಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ
ಸ್ವಷ್ಟಿಂದ ಜಲವಿಹಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಅನೆಯಂತೆ ವಿಷಯ
ಮದಮತ್ತರಾದ ನಮ್ಮನ್ನ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮೃತ್ಯು ಕಾಲು
ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ನಾವು ದೇವರಿಗೆ
ಮತ್ತೇನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

‘ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಟಂ ಘಲಂ ತೋಯಂ
ಯೋ ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯಚ್ಚತಿ’

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅಪ್ರಸಿದರೆ ಸಾಕು.
ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಿಷ ಬಂದಾಗ ಒಡುವವರು :

ಸಮುದ್ರಮಧನ ಮಾಡುವಾಗ ಮೊದಲು ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷ
ಹಟ್ಟಿತು. ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷ ಬಂದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಕೋಲಾಹಲವೇ
ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಡರಿ ಒಡಿದರು. ಅಮೃತ ಬಂದಾಗ
ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರು.

ನಾವೂ ಹೀಗೆಯೇ. ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ಯಾರೂ ಹತ್ತಿರ
ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಡುವವರೆ. ಸುಖವಿದ್ಧಾಗ ಎಲ್ಲ
ಬಂಧುಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು.

ತಚ್ಚ ಸಾಧೋರ್ವಿಭೂಷಣಮ್ :

ವಾಯುದೇವರು ನೀಡಿದ ಭಯಂಕರ ವಿಷವನ್ನು ರುದ್ರ
ದೇವರು ಲೋಕದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪಾನ ಮಾಡಿದರು. ಭಯಂಕರ
ವಾದ ವಿಷ ಅವರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಅವರ ಕುತ್ತಿಗೆ
ಕಪ್ಪಾಯಿತು. ‘ನೀಲಕಂಠ’ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇದು
ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಜ್ಜನರು ಇತರರಿಗೆ
ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಂಭರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ಜನರ
ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾರೆ-

ತಪ್ಯಂತೇ ಲೋಕತಾಪೇನ ತಚ್ಚ ಸಾಧೋರ್ವಿಭೂಷಣಮ್ ।

ನಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ತಾಪ. ಅನ್ನರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ
ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ತಪ.

ರುದ್ರದೇವರು ತಾವು ವಿಷ ಕುಡಿದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ
ಅಮೃತಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದರು. ನಾವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಿಷ ಕೊಟ್ಟಿ
ಅಮೃತ ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ :

ಸಮುದ್ರಮಧನದ ಸಂಭರ್ಥದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ
ಪ್ರಾದುಭಾಷವಾಯಿತು. ಅವಳ ಶ್ವರ್ಯಂವರದಲ್ಲಿ ಅಸುರರೆಲ್ಲ
ಕೊರಳು ಚಾಚಿದರು. ಆದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ನಿರೋಽಷಣಾದ
ನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ವರಿಸಿದಳು.

ನಾವೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಒಲಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ
ಅಸುರರಂತೆ ಆಸೆ ಪಡುವ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟಿಗಳು ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು
ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಬೀಳಬಾರದು. ಪೂಜೆಪ್ರಜ್ಞ
ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ಕಾಶಿಯ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳಂತಹ ಸಾತ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯ
ಗಳಿಗೆ ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಆಗ ನಾವೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನಾರಾಯಣರ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ.

ನಿಂತ ನೀರಾಗಬಾರದು :

ಸಣ್ಣ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದರೆ ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಗಳು
ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ನೀರು ಕೊಳೆತು ನಾರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ನೀರು ನಿರಂತರ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನೀರಿನಂತೆ ಪ್ರೇಮ. ಅದು
ನಾನು, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ನಮ್ಮ ಮನಸೆ ಈ ಸಿಂಹಿತ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ
ಬಂಧಿತವಾಗಬಾರದು. ನೀರು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ
ಪ್ರೇಮವೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಿಯಬೇಕು.

ಹರಿಯಬೇಕು. ನದಿ ಹರಿದು ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವಂತೆ ನಮ್ಮ
ಪ್ರತಿಯೊ ಸಮಾಜವೆಂಬ ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿದು
ಕೊನೆಗೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸೇರಬೇಕು. ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೀಪದಲ್ಲಿ
ಹರಿಯದೆ ನದಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರದು. ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಯದ
ಪ್ರತಿ ದೇವರನ್ನು ಸೇರದು.

‘ತಷ್ಣಾತ್ ಸರ್ವೇಷಂ ಭೂತೇಷು ದಯಾಂ ಕುರುತ ಸೌಹೃದಮ್’
ತಪ್ಸಿಯೀ ಸುಖಿದ ಮೂಲ :

ಅಲೆಗ್ನಾಂಡರ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದ:
ಆದರೂ ದಿಗ್ಜಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟು. ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಧುಗಳು
ಎದುರಾದರು.

‘ನೀನು ಇನ್ನೇನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ?’ ಎಂದು ಸಾಧುಗಳು
ಕೇಳಿದರು.

‘ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ.’ ಅಲೆಗ್ನಾಂಡರ್
ಉತ್ತರಿಸಿದ.

‘ಮುಂದೆ?’

‘ಮುಂದೆ, ಹೀಗೆಯೇ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲಬೇವೆ’

‘ಎಲ್ಲಾ ಗೆದ್ದಾಯಿತು; ಆಮೇಲೆ ಪನು ಮಾಡುವೆ?’

‘ಆಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮಿನಿರುತ್ತೇನೆ’

‘ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ?’

ಸಾಧುಗಳ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲೆಗ್ನಾಂಡರನನ್ನು ವಚ್ಚಿಸಿತು.

ಇದರಿಂದ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸತ್ತ್ಯ-
‘ನಾನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಏರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಮಾಡಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣ ಮಾಡಿ’

ಇದರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರೂಪ ಅವನು ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಹೋಗಿದ್ದು ಬರೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ.

‘ಶಾಂತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ದಾಖಿಲೆಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗಲಿ,
ಎಂದು ಅಲೆಗ್ನಾಂಡರ್ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು.

ವಾಮನರೂಪದ ಭಗವಂತ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು
ಹೆಚ್ಚಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ. ರಾಜ ಮತ್ತಪ್ಪು ಬೇಡಿದೆ
ಹೇಳಿದಾಗ ವಾಮನರೂಪಿ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ-

‘ತ್ರಿಭಿಃ ಕ್ರಮೇರತುಷ್ಪಸ್ಯ ದ್ವೀಪೇನಾಪಿ ನ ಪೂರ್ಯತೇ!

‘ಇದ್ದದರಲ್ಲಿ ತೈಪ್ತಿ ಕಾಣದವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಮೊರೆತರೂ
ತೈಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ:

‘ದರಾಸೆ ಸುಖಿವನದ ಶತ್ರು’

ತೈಪ್ತಿಯ ಆದರ್ಶ :

‘ಶಿಂ ದೇಹ ಒಂದು ಮರ. ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮಗಳು ಈ ಮರದ
ಫಲ-ಪುಷ್ಟಿಗಳು. ಅದರ ಬೇರು ಸುಖ್ಯ, ಸುಖ್ಯಂಬ ಬೇರು ಕಿತ್ತರೆ
ಮರವೇ ಬೆಳಿಯದು. ಫಲ-ಪುಷ್ಟಿಗಳು ಹೇಗೆ ಸಿಗಬೇಕು?’

‘ರಾಜ, ನಿನ್ನ ಚೈದಾಯ್ ಅತಿಯಾಯಿತು. ವಾಮನನಿಗೆ
ನೀನು ಮೂರು ಹೆಚ್ಚಿ ನೀಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಅವನು
ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸುಖಾಡಿದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ; ನಿನ್ನ
ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕೆ ಪಡೆ.’

ಇದು, ಶುಕ್ರಾಭಾಯ್ ರು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ
ಉಪದೇಶ. ಆದರೆ, ಬಲಿ ಇದಕ್ಕೂಪ್ರಯಲ್ಲ. ದಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ.
ಅವನ ಪತ್ತಿ ವಿಂಥಾವಳಿ ಅವನಿಗಂತಲೂ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿ
ಮುಂದಿಟ್ಟು ದಾನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾದಳು.

‘ಬಬ್ಬ ಯಾರಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಮುಂದೆ ರಾಜನೊಬ್ಬ
ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ; ಆ ಯಾರಿಯ ವೃದ್ಧಾಗ್ಯವನ್ನು
ಪರೀಕ್ಷೆಸುವುದು ರಾಜನ ಉದ್ದೇಶ. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಯಾರಿ, ಈ
ಸಂಪತ್ತು ತನ್ನ ಕರ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು ಎಂದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ
ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ.

ಅವನ ಪತ್ತಿ ಇದನ್ನು ಸೋಡಿ ಕೇಳಿದಳು- ‘ಇದೇನು?
ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣಗಳನ್ನು
ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಿ!

ಯಾರಿಗೆ ಮುತ್ತು-ರತ್ನಗಳು ಅನಘ್ಯಾಸವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಅವನ
ಪತ್ತಿಗೆ ಅವು ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣಗಳಾಗಿ ಕಂಡವು. ಹೀಗೆ ಯಾರಿಗಿಂತಲೂ
ದೊಡ್ಡ ವಿರಕ್ತಿ ಅವನ ಪತ್ತಿ.

‘ಪತಿಯ ಭಾವನೆಗೆ ಹೊಂದಿ ನಡೆಯುವವರೇ ಆದರ್ಶ ಪತ್ತಿ.’

ಬಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು?

ಬಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ತನ್ನದೆಂದು ತಿಳಿದ. ತನ್ನದನ್ನು
ದೇವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದ. ಆದರೆ, ‘ಅದು
ತನ್ನದಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನ ಸೌತ್ತು “ಕಾಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ
ಸರ್ವಂ” ಎಂಬ ಸಾತ್ತಿಕ ಭಾವ ಅವನಲ್ಲಿರಲ್ಲ. ಇದನ್ನು
ವಿಂಥಾವಳಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು-

‘ಶಾಷ್ಟ್ರ್ಯಂ ತು ತತ್ತ್ವ ಕುಧಿಯೋ ಪರ ಏಷ ಕುಯೂಃ’
ಆದರಿಂದಲೇ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ- ‘ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಟಂ ಘಲಂ ತೋಯಂ-
ಎಂದು ‘ತನಗೆ ತುಳಸೀದಳವನ್ನು ನೀಡಿದರೂ ತಪ್ತನಾಗುತ್ತೇನೆ’
ಎಂದಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಾಮನ ಮಾಡಿದ ಬಲಿಯ ನಿಗ್ರಹ
ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ.

ಬಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ; ಆದರೆ, ‘ಕೊಟ್ಟ’ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ
ಅವನಿಗೆತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು
ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲಿ. ತನ್ನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಅರ್ಜಿಸಿಕೊಂಡ ಕೊಡಲೇ
ಭಗವಂತನಿಗೆ ತಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ
ತಳ್ಳಿದರೂ ಅವನ ಅರಮನೆಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕನಾಗಿ ನಿತ್ಯದರ್ಶನ
ವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ.

ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ಜಾಗ ನೀಡಿ :

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿ
ದಾನ ನೀಡಿದ. ಭಗವಂತ ಅವನ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು
ಆಕ್ರಮಿಸಿದ.

ದೇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೂ ಸಾಕು, ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಅವನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬಲಿಯಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಯಾರು ದೊಡ್ಡವರು :

ನಾವು ನೋಡುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದಾದುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಆಕಾಶವನ್ನು ಮೋಡ ಮುಖ್ಯತ್ವದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೋಡ ದೊಡ್ಡದು. ಅಂತಹ ಮೋಡವನ್ನು ಗಾಳಿ ಚಡುರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೋಡಕ್ಕಿಂತ ಗಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನುದು. ಈ ಬೃಹತ್ತಾಂಡವನ್ನೇ ಉದರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇವರು ಗಾಳಿಗಂತ ಹಿರಿಯ. ಅಂತಹ ದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತ ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಭಗವದ್ವಕ್ತನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಂತಲೂ ದೊಡ್ಡವನು.

‘ಅಹಂ ಭಕ್ತಪರಾಧಿನಃ ಅಸ್ವತಂತ್ರ ಇವ ದ್ವಿಷಿ ।’

ಶ್ರೀರಾಮ :

ಭಗವಂತ ಮಾನವರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ದೇವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ತಾನೂ ಮಾನವನಾಗಿ ಅವಶರಿಸಿದ-

ಮತಾಂತರಾರ್ಸಿಷ್ಟ ಮತ್ತೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣಮ್ ।

ಅವನ ಅವತಾರದ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೈಕೀರಿಯ ಅರಮನೆಯ ಒಳ ಹೋಗುವಾಗ ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಲಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದನೋ ಅದೇ ನಿರ್ಲಾಪ್ತತೆಯಿಂದ ವನವಾಸದ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರ ಬಂದ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಾಯಿ ಕೈಕೀರಿಗೆ ಹೇಳಿದ- ‘ನೀನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಆಹಳೆ ವರಗಳನ್ನು ಏಕ ಬಳಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು “ನೀನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಭರತ ರಾಜನಾಗಬೇಕು” ಎಂದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದ್ವಾರಿತ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಏಕೆ?’ ಎಂತಹ ಅರ್ಥ!

ದಶರಥನ ಕೊರಗು :

ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಕೊರಗುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಬ್ಬ ತಂದೆ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನು- ‘ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಮಗ ಕೇಳುತ್ತಾನಲ್ಲ’ ಎಂದು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ತಂದೆ ದಶರಥ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಿತೃಭಕ್ತಯೇ ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಿಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಷಾರ್ಥಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮ ಆಳಲಿ ಎಂದು ಸ್ವಾತಃ ಅವನೇ ಬಯಸಿದ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀರಾಮ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ!

ಸಕ್ಕರೆವ ಪ್ರಪನ್ನಾಯಿ :

ಶ್ರೀರಾಮ ಎಭಿಷಣನನ್ನು ತನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟೇ

ಏಕೆ? ತನ್ನ ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿರುವ ದಶರಂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ, ಅದೂ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ- ‘ನೀನೇನಾದರೂ ನನಗೆ ಶರಣಾಗತ ನಾದರೆ- ದತ್ತಪ್ರಮೇಷಾಭಯಂ ಮಮ - ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ’

ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಆರ್ಥ.

ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಮೋಹ :

ಶ್ರೀರಾಮ, ರಾಜಾಸಂಹಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಕೆಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆದೇಶವಿತ್ತ- ‘ನಾನು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭರತನಿಗೆ ಹೇಳು. ಅವನ ಮುಖಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸು. ಒಂದು ಹೇಳಿ ಇದುವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ರುಚಿ ಸೆವಿದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಭಾವ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಡರೂ ಸಾಕು, ನಾನು ಕಾಡಿನಲ್ಲೀ ಉಳಿಯುತ್ತೇನೆ; ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ.’

ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ಐದು ಪರ್ವತ ಅಧಿಕಾರದ ರುಚಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕುರಿಸಿ ಅಂತಹಿಕೊಳ್ಳಲು ವರಪ್ರಾಣ ಶ್ರೀರಾಮನ ಈ ನಿರ್ಲಾಪ್ತತೆಯನ್ನು ಕನಸಿಸಲ್ಲಾಗುವುದನಿಂದ ನಿನಿಂದಾರರು.

ಕಾನೂನಿನ ಬಲಿಪಶುಗಳು :

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜರು ತಾವು ಮಾಡಿದ ಶಾಸನವನ್ನು

ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಚೆಗಳ ಮೇಲೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಏನೇ ಕಾನೂನು ಬರಲಿ, ಮೊದಲು ಅದರ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಪ್ರಚೆಗಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ರಂತಿದೇವನ ಶ್ವಾಗ :

ರಂತಿದೇವ ಆದರ್ಥ ರಾಜ. ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು. 48 ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದ. ಪ್ರಚೆಗಳು ಉಪವಾಸವಿದ್ದಾಗ ತಾನು ತಿನ್ನಬಾರದು, ಎಂದು. ಸುಭೃತ್ಯಾಯಿತು ಎಂಬ ವಾರ್ತೆ ಬಂತು. ಒಂದಿಪ್ಪು ಹಿಟ್ಟು, ನೀರನ್ನ ಕುಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧನಾದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಿ ಹಸಿದು ಬಂದ. ತನ್ನ ಆಹಾರದ ಅರ್ಥಭಾಗ ಅವನಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಮತ್ತೆ ತಿನ್ನಲು ಅನುವಾದಾಗ ಒಂದಿಪ್ಪು ರ್ಯಾತರು ಬಳಲಿ ಬಂದರು. ಇದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಇನ್ನೇನು ನೀರನ್ನಷ್ಟೇ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನವರ್ಗದ ಬೇಡನೊಬ್ಬ ಬಂದ. ಅದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಅವನು ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟದನ್ನು ನೋಡಿ ತಾನೂ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉದ್ದಾರಪೋಂದನ್ನು ತೆಗೆದ-

‘ಆತ್ಮಿಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇಽವಿಲದೇಹಭಾಜಾಮ್’

‘ದೇವರೇ, ಎಲ್ಲ ಜನರೊಳಗೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೂಡಿಸಿ ಅವರ ದುಃಖವನ್ನು ನಾನೇ ಅನುಭವಿಸುವರಂತೆ ಮಾಡು’

ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಕೀಳಲ್ಲ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ದೇವ. ಆದರೂ ಗೋವಾಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ. ಅಜುರನಿಗೆ ಸಾರಧಿಯಾಗಿ ಕುದುರೆ ತೋಳಿದ. ರಾಜಮಾರ್ಯ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕಾಲು ತೋಳಿದ. ಎಂಜಲು ಬಳಿದ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡವರ ಸೇವೆ ಬಿಡಿ, ಅವರನ್ನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಕೃಷ್ಣನೆಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಿ!

ದ್ವಾರಕಾಧಿಕಾರ ಸರಳತೆ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅರಮನೆಗೆ ಮುಕ್ತದಾಢಾರ. ಯಾರೂ ಬರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಂತ ದರಿದ್ರರೆಂಬ ಭೀದವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅರಮನೆಗೆ ಸುದಾಮ ಬಂದ, ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರ. ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಕೃಷ್ಣ ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಸುದಾಮನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. ಅನಂದದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸಿದ. ರಾಜನಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ-

‘ಅಹಂ ಸ ಏವ ಗೋಪಾಲಃ’

ನಾನು ಅದೇ ಹಿಂದಿನ ಗೋಪಳ.

ದುಪದ ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರೂ ಬಾಲ್ಯ ಸೈಂತ

ರಾಗಿದ್ದರು. ದುಪದ ರಾಜಕುಮಾರ. ದ್ರೋಣ ಬಡಬಾಹ್ಯಣ. ಸಂಘಾರಿಯಾದ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅಶ್ವತಾಮನೆಂಬ ಸುಪುತ್ರ, ಜನಿಸಿದ. ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಬೇಕೆಂದು ದ್ರೋಣರು ದುಪದನ ಬಳಿ ಹಸು ಬೇಡಲು ಹೋದರು. ದುಪದನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಆಗ ದುಪದನೆಂದ-‘ನೀನೆಂತಹ ಮಿತ್ರ. ರಾಜರಿಗೂ ಬಡಪಾಯಿಗೂ ಮೈತ್ರಿ ಹೊಂದುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬಂದಧಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ದಿನ ಉಣಿ ಮಾಡಿ ತೆರಳು. ಇನ್ನೆಂದೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಡ.’ ಎಂದು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದ.

ಆ ದುಪದನ ವರ್ತನೆಯೆಲ್ಲಿ!

ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವರ್ತನೆ ಎಲ್ಲಿ!

ಅಂದಿನ ಗುರುಕುಲ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜಕುಮಾರ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಡನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಬಡವನೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರ ಉಂಟಿ ಬಡವರನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೀಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗುರು ಕುಲದ ವಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೃಷ್ಣನೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ವತಾವತಾಲಂ ಗೋವಿಂದ :

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸುದಾಮ ತಂದ ಅವಲಕ್ಷ್ಯಿಯ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ, ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಭಾವನೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಗದದ ರಾಶಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ರಾಜಮುದ್ರೆ ಇರುವ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ. ಕಾಗದದ ರಾಶಿ ಇದ್ದರೂ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಇರುವ ಒಂದು ನೋಟಗೆ ಸಮಾನವೆನಿಸಬು. ಅದರಂತೆ ಭಾವನೆ ಭರಿತವಾದ ಅಲ್ಪವಾದ ವಸ್ತುವು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯು ಗೀಚಿದ ನಾಲ್ಕುಕ್ಕರದ ಪತ್ರವನ್ನು ಜೋವಾನ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಕಾರಣ ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಭಾವನೆ. ಅದರ ಮುಂದೆ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡ ಸಾವಿರ ಹಾಳಿಗಳನ್ನೂ ಕಡೆಗಳನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭಕ್ತನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ. ಕೊಡಲು ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತಿರುವ ಸುದಾಮನ ಗಂಟನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಪ್ರಿತಿಯಿಂದ ಸೇಳಿದುಕೊಂಡ. ಗಂಟು ಬಿಂಬಿ ಒಣ ಅವಲಕ್ಷ್ಯಿಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಚೆಪ್ಪಿಸಿದ. ಅಹಾ! ಏನು ರುಚಿ, ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರುಕ್ಖಿಣಿಯು ಗಂಟನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಳು. ಸುದಾಮನಿಗೆ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲು ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಅವಲಕ್ಷ್ಯಿ ಸ್ವೀಕಾರವೇ ಸಾಕಿಂದಳು. ಪತ್ರಸಾನ್ವವನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಒಣ

ಅವಲಕ್ಷ್ಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ‘ಈ ಅವಲಕ್ಷ್ಯಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಪರಮಪ್ರಾಣಸನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ’ ಎಂದು ಮತ್ತು ಮತ್ತೂ ಹೊಗಳಿದ.

ಧರ್ಮದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕು :

ದ್ವಾರಕಾಧಿತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಅವತಾರ ಕಾಯ್ಕಾಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಮುಂಜಾವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸಾನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಭಾಗವತ-

ಬಾಹ್ಯೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ವಾಯುಪ್ರಸ್ತೃ ಮಾಧವಃ।
ದಧ್ಯೌ ಪ್ರಸನ್ನಕರಣಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ತಮಸಃ ಪರಮಾ ॥

ಸರ್ವ ವಿಧಿನಿಷೇಧಗಳಿಂದ ದೂರನಾಗಿದ್ದರೂ, ‘ಮಾನವ ರಾದ ನಾವು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನಡತೆ, ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು’ ಎಂಬ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಭಗವಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬಾಹ್ಯೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸಾನ, ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇಂದು ಅನೇಕರು ಬಾಹ್ಯಾಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾನ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮುಂತಾದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಉತ್ತರ ‘ನಮಗೆ ನೂರಾರು

ವ್ಯವಹಾರಗಳಿವೆ, ಅಫೀಸಿಗೆ ಸಾಗುವ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ!’ ಎಂದು.

ಆದರೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಸಮಯವಾದ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನ ಬಾಹ್ಯೇ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಫೀಸೂ ತೆರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಇತರ ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೂ ಆಸ್ತದವಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಅಂತಹ ಏಕಾಂತ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮನಸ್ಸಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ.

ದೊಡ್ಡವರಾಗಬೇಕಾದರೆ :

ನಮಗೆ ಶ್ರೀಪ್ರತನ ಬರುವುದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀವಿಗಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ವಿನಯ ಶೌಜನ್ಯ ಗಳೇ ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸಜ್ಜನರ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಶೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದಾಗಲೇ ಶ್ರೀಪ್ರತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರಾಜಮೂರಿ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಚರಣಧೂಳನ್ನು ತೋಳಿದರೆ, ಭೃಗುವು ಎದೆಗೆ ಬಿಂದುಗಲೂ ಎದ್ದು ಬಂದು ಉಪಚರಿಸುವ ಬೈದಾಯಿಕವನ್ನು ತೋರಿದ. ಶೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ ಭಗವಂತನಿಗೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವದ ಮಣಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

◆◆◆